

SLUŽBENI VJESNIK

Brodsko-posavske županije

God. IX

16. studenoga 2001.

Broj 12 /2001

SADRŽAJ:

- Županija:**
- **akti Skupštine:**
95. Odluka o županijskim porezima 1275
96. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu upravnih odjela i službi 1276
97. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o zaštiti izvorišta voda koje se koriste za javnu vodoopskrbu 1278
98. Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Komisije za odnose s vjerskim zajednicama 1278
99. Rješenje o osnivanju i imenovanju predsjednika i članova Kulturnog vijeća Brodsko-posavske županije 1279
100. Rješenje o osnivanju i imenovanju predsjednika i članova Stručnog povjerenstva za izradu Plana intervencija u zaštiti okoliša u Brodsko-posavskoj županiji 1280
101. Rješenje o verifikaciji mandata zamjenika člana Županijske skupštine 1280
102. Rješenje o razrješenju dva člana Županijskog poglavarstva Brodsko-posavske županije 1281
103. Rješenje o izboru dva člana Županijskog poglavarstva Brodsko-posavske županije 1281
104. Rješenje o imenovanju članova Povjerenstva za dodjelu županijskih javnih priznanja 1282
105. Rješenje o imenovanju ovlaštenih osoba za utvrđivanje načina, vremena i uzroka smrti izvan zdravstvene ustanove, te visinu naknade za obavljanje pregledanih umrlih osoba 1282
106. Rješenje o davanju suglasnosti na imenovanje načelnika Policijske uprave Brodsko-posavske 1282
- **akti Poglavarstva:**
107. Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Povjerenstva za odabir poduzetničkih projekata Brodsko-posavske županije 1285
- Grad Slavonski Brod:**
- **akti Poglavarstva:**
104. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju Gradskog stožera civilne zaštite 1287
105. Odluka o dodjeli sredstava za troškove studija za stjecanje akademskog stupnja znanosti 1288
106. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o radnom vremenu prodavaonica i drugih oblika trgovine na području grada Slavanskog Broda 1288

Općina Brodski Stupnik:

42. Odluka o izmjenama i dopunama Proračuna općine Brodski Stupnik za 2001. godinu 1291
43. Odluka o priključenju na komunalnu infrastrukturu za opskrbu pitkom vodom 1298

Općina Podcrkavlje:

20. Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja općine Podcrkavlje i Plan 1302

Općina Sikirevci:

26. Poslovnik Općinskog vijeća općine Sikirevci 1355

Općina Slavonski Šamac:

13. Odluka o usvajanju Godišnjeg obračuna Proračuna općine Slavonski Šamac za 2000. godinu 1378

OPĆINA PODCRKAVLJE

20.

Na temelju članka 24. stavak 1. Zakona o prostornom uređenju ("N.N. br. 30/94., 68/98. i 61/00.), suglasnosti na konačni prijedlog PPUO Podcrkavlje Klasa:350-05/01-01/436 Urbroj:2178-05-03-01-3 od 19.9. 2001. g. Ureda za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša u Slavanskom Brodu i članka 16. Statuta općine Podcrkavlje ("Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije" br. 3/94., 6/98. i 3/01.), Općinsko vijeće općine Podcrkavlje na svojoj 5. sjednici održanoj 6. studenog 2001. godine donosi

ODLUKU**o donošenju Prostornog plana uređenja općine Podcrkavlje****Članak 1.**

Donosi se Prostorni plan uređenja općine Podcrkavlje.

Članak 2.

Prostorni plan uređenja općine Podcrkavlje sastavni je dio ove Odluke i sadrži:

Tekstualni dio:*I - Obrazloženje*

1. Polazišta
2. Ciljevi prostornog razvitka i uređenja
3. Plan Prostornog uređenja

II - Odredbe za provođenje

1. Uvjeti za određivanje namjena površina
2. Uvjeti za uređenje prostora
3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti
4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti
5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava
6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina
7. Postupanje s otpadom
8. Mjere sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš
9. Mjere provedbe Plana

Grafički dio:*Kartografski prikazi:*

1. Korištenje i namjena prostora
2. Infrastrukturni sustavi i mreže
3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora
4. Granice građevnih područja

Grafički prilozi:

1. Korištenje i namjena prostora
2. Infrastrukturni sustavi i mreže
  - 2.1. Pošta i energetski sustavi
  - 2.2. Vodnogospodarski sustavi
3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora
  - 3.1. Područja posebnih uvjeta korištenja
  - 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju
4. Granice građevinskih područja
  - 4.1. Brodski Zdenci
  - 4.2. Gornji Slatinik
  - 4.3. Donji Slatinik
  - 4.4. Dubovik
  - 4.5. Matković Mala
  - 4.6. Oriovčić
  - 4.7. Radna zona "Domin"
  - 4.8. Kindrovo
  - 4.9. Radna zona Grabarje
  - 4.10. Glogovica
  - 4.11. Poderkavlje
  - 4.12. Grabarje
  - 4.13. Rastušje
  - 4.14. Tomica

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ove Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja općine Poderkavlje prestaje vrijediti Prostorni plan općine Slavonski Brod - detaljne granice građevinskog područja naselja: Brodski Zdenci, Gornji Slatinik, Donji Slatinik, Dubovik, Matković Mala, Oriovčić, Kindrovo, Glogovica, Poderkavlje, Grabarje, Rastušje i Tomica ("Službeni vjesnik" 9/87., 3/90. i 7/98.).

Članak 4.

Tekstualni dio Prostornog plana uređenja općine Poderkavlje objavit će se u "Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije", a kartografski prikazi se čuvaju u Zavodu za prostorno uređenje Brodsko-posavske županije, Uredu za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša u Slavanskom Brodu i općini Poderkavlje.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije".

OPĆINSKO VIJEĆE
OPĆINE PODCRKAVLJE

Klasa : 350-01/01-01/28
Urbroj: 2178/13-02-01-55
Poderkavlje, 6.11.2001.

Predsjednik
Općinskog vijeća
Miroslav Jarić, dipl.ing., v.r.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA**OPĆINE PODCRKAVLJE**

Naručitelj: Općina Poderkavlje

Izvršitelj: Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o.

Koordinator Plana: Zoran Hebar, dipl.ing.arh.

Stručni tim: Zoran Hebar, dipl.ing.arh.
Branimir Hrgovan, dipl.ing.građ.
Boris Moštak, ing.grad.
Domagoj Lovas, aps.arh.
Daliborka Šimić, aps.arh.

vodeći računa o gospodarskim i zakonskim okvirima u Županiji i državi. Sve specifične elemente kvalitete prostora, a među najvažnijim su prirodni resursi: - vode, šume i poljoprivredna područja planom će se očuvati, a istovremeno omogućiti racionalno širenje naselja, te njihov razvitak.

Prostorni plan treba biti poticajan i usmjeravajući, te dovoljno fleksibilan da omogući raznovrsne mogućnosti prostornog razvitka.

Za područje Podcrkavlja do sada su bili izrađeni slijedeći planovi, koji su kod izrade ovog Plana analizirani i valorizirani:

1. Prostorni plan općine Slavonski Brod (1987. g.)
2. Prostorni plan općine Slavonski Brod - izmjene i dopune (1989. g.)
3. Prostorni plan općine Slavonski Brod - izmjene i dopune (1990. g.)
4. Osnove korištenja i zaštite prostora općine Slavonski Brod (1993. g.)
5. Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru (1997. g.)
6. Prostorni plan Brodsko-posavske županije (2001. g.)¹⁾.

Područje obuhvata prostornog plana uređenja općine obuhvaća čitavo područje općine Podcrkavlje koje iznosi cca 9.484 ha.

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. R.H. br. 10/97.) općina Podcrkavlje, sa sjedištem u naselju Podcrkavlje, je u okviru Brodsko-posavske županije.

Prema popisu stanovništva iz 1991. na području općine živjelo je 2.553 stanovnika. Tijekom 20. stoljeća za općinu se bilježi konstantan pad broja stanovnika, od 3.549 u 1931. g. preko 2.893. u 1971. g. do već spomenutih 2.553 u 1991. g. Prema prvim rezultatima popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine na području općine živi 2.656 stanovnika. Iako se čini da je porast za stotinjak stanovnika mali, važno je istaći da to znači da je trend opadanja broja stanovnika

zaustavljen.

Planom se želi svakom od 13 naselja (Brodski Zdenci, Crni Potok, Donji Slatinik, Dubovik, Glogovica, Gornji Slatinik, Grabarje, Kindrovo, Matković Mala, Oriovčić, Podcrkavlje, Rastušje i Tomica) omogućiti kvalitetan daljnji prostorni razvitak. Pri tom su korišteni podaci o iskustvima u gradnji na dosadašnjim građevinskim područjima, a posebno u pogledu očuvanja dosadašnjeg načina života.

Preispitane su dosadašnje dubine i ukupna veličina građevinskih područja. Osigurane se nove zone za građevne čestice u svakom od naselja.

1.1. Položaj, značaj i posebnost područja općine Podcrkavlje u odnosu na prostor i sustave Županije i države

Položaj općine Podcrkavlje je u Brodsko-posavskoj županiji vrlo povoljan.

Neposredna blizina grada Slavenskog Broda i dobar prometni položaj na prometnom pravcu za Našice, te blizina autoceste daju dobre mogućnosti za prostorni i ukupni razvoj općine.

Općina je smještena na prostoru pobrđajužni obronci Dilj gore i doline Glogovice i pritoka. Uz glavne prometne pravce nastala su veća naselja. Područjem općine prolazi državna cesta D53 i županijska cesta Ž4162.

Državna cesta D 53 na svom južnom dijelu ima preko adekvatnih čvorova vezu s državnim autocestom D4 i županijskom cestom Ž4202 što omogućava optimalni pristup ostalim državnim i europskim pravcima, dok na sjevernom dijelu ima vezu s državnim cestom D38 Pleternica-Đakovo.

Županijska cesta Ž4162 za Brodske Zdence-Bilice odvaja se od državne ceste D53 i predstavlja jedinu vezu istok-zapad.

Značaj općine Podcrkavlje sa svojih trinaest naselja je u njezinom očuvanom krajolik, položaju na važnom prometnom pravcu sjever-jug, što najviše dolazi do izražaja

u poljodjelstvu i ratarstvu kao osnovnim djelatnostima ovog područja.

Relativno neujednačena rasprostranjenost stanovništva, te različita međusobna povezanost onih naselja koja su smještena uz državnu i županijsku cestu, kao i prirodno pogodan smještaj općine, prostorno su vrlo značajne za uspostavu uravnoteženog razvoja i oživljavanje ovog primarno ruralnog prostora. Naselja u dolinama smještena na kraju slijepih cesta su se slabije razvijala. Tako u Crnom Potoku više nema stanovnika. Općina je povezana sa susjednim općinama. To su: Bukovlje i Sibinj, te grad Slavonski Brod iz Brodsko-posavske županije, općina Levanjska Varoš iz Osječko-baranjske županije i općina Čaglin iz Požeško-slavonske županije.

1.1.1. Osnovni podaci u prostoru

Donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj 1997. g. nastale su promjene u teritorijalnom ustrojstvu, i to tako da su u sastavu općine Poderkavlje ostala naselja Brodski Zdenci, Crni Potok, Donji Slatinik, Dubovik, Glogovica, Gornji Slatinik, Grabarje, Kindrovo, Matković Mala, Oriovčić, Poderkavlje, Rastušje i Tomica. Naselja Ježevik i Bukovlje su od tada u sastavu općine Bukovlje.

Iz statističkih podataka je vidljivo da se u većini naselja općine Poderkavlje u posljednjih 70-tak godina bilježi pad broja stanovnika. Porast je vidljiv samo u 4 naselja (Poderkavlje, Grabarje, Rastušje i Tomica). To su najjužnija naselja u općini, najbliža Slavanskom Brodu, na državnoj cesti.

Sva ostala, danas periferna naselja u općini gube svoje stanovništvo ili čak potpuno izumiru (Crni Potok). U prošlosti su neka od njih bila važna kulturna i gospodarska središta s većim brojem stanovnika (Dubovik, Glogovica, Brodski Zdenci, Gornji i Donji Slatinik). Značaj geoprometnog položaja i mogućnosti kvalitetnije gospodarske aktivnosti i višeg standarda koji stanovnici mogu ostvariti je u općini vrlo

izražen. Trajan pad broja stanovnika u udaljenijim ruralnim naseljima zbog iseljavanja i malog nataliteta, jedan je od glavnih problema općine.

Prema tipologiji izgradnje u svim naseljima nalaze se niske zgrade stambene namjene s gospodarskim zgradama u dubini građevne čestice.

Većina cesta u općini su asfaltirane. Iznimka su neke od dugih slijepih lokalnih cesta.

Lokalne ceste L42012 Donji Slatinik - D53, L42013 Dubovik - Poderkavlje, L42014 Oriovčić - D53 te L2038 Grabarje - Kindrovo su trase u smjeru sjever - jug i završavaju u naseljima brdovitog dijela općine. Lokalna cesta L42037 Glogovica - D53 ima jedinu trasu u smjeru istok - zapad.

Postojeće stanje županijskih i lokalnim cesta ne zadovoljava potrebama. Uzdužne i poprečne elemente pojedinih dijelova trasa neophodno je rekonstruirati, a kolničku konstrukciju obnoviti. U naseljima duž trasa prometnica nema kontinuiranih pješačkih hodnika, kao ni bisiklističkih traka.

Opremljenost komunalnom infrastrukturom je nedostatna. Osim mreže telefona ostala komunalna infrastruktura je izgrađena djelomično. Potrebe napajanja električnom energijom općina Poderkavlje pokriva iz TS 35/10 Brodsko Brdo, preko zračnih srednjenaponskih dalekovoda do lokalnih trafostanica, koje su uglavnom izgrađene u svim naseljima.

TS 35/10 kV Donji Slatinik je postojeća industrijska transformatorska stanica izvan pogona, u bivšoj Tvornici vapna i trenutno se ne koristi.

Mjesni vodovodi su u Rastušju, Grabarju, Poderkavlju, Glogovici i Kindrovo. Odvodnja ne postoji osim u dijelu Tomice. Područjem općine prolazi magistralni visokotlačni plinovod INE Naftaplina kapaciteta 40.000 Nm³/h. Kod nekadašnje tvornice vapna je bila mjerno - redukcijaska stanica 2 x 10.000 Nm³/h. Srednjetačni čelični plinovod vodio je do Slavanskog Broda. Izdana je lokacijska

dozvola za gradnju plinske mreže u dijelu općine.

Prirodna obilježja su velika razvedenost reljefa (padine Dilj gore), te ravničarski dio uz Glogovicu i doline pritoka u južnom dijelu. Prostor obronaka je obrastao šumama, a ravni dio je većinom obraden.

Tablica 1. daje prikaz osnovnih podataka o broju stanovnika u odnosu na Županiju. Prema Popisu stanovnika, stanova i kućanstava 1991.god. na području općine je živjelo 2.553 stanovnika, a prema prvim rezultatima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine 2.656 stanovnika

TABLICA 1

	Površina	Stanovnici			Stanovi			Kućanstva			Gustoća naseljenosti 2001.
		Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	
	km ²	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj stan/km ²
Brodsko-posavska županija	2.026,69	167.667	184.998	172.993	49.396	54.651	58.756	49.599	54.019	54.767	85,4
Općina Podcrkavlje	94,84	2685	2.553	2.656	839	841	884	773	779	788	28
%	4,7	1,6	1,4	1,5	1,7	1,5	1,5	1,6	1,4	1,4	

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta je 3.917 ha, tj. oko 41% područja općine.

Pod šumama je 5.223 ha ili 55% područja općine. Sve su gospodarske i o njima vode brigu Hrvatske šume. Pod vodotocima i kanalima je 51 ha ili 0,5%.

Na području od 1976. do 1995. g. je radila tvornica vapna i kamenog brašna "Domin", locirana uz križanje cesta za Gornji Slatinik i Brodske Zdenice. Danas nema proizvodnih pogona na području općine.

U Podcrkavlju osim zgrade općine postoji i župna crkva, područna škola, benzinska postaja.

Trgovine i ugostiteljski lokali se nalaze u drugim naseljima.

U svim naseljima, osim u Podcrkavlju, postoje društveni domovi.

Ambulanta postoji u Podcrkavlju. Jednako je s veterinarskom stanicom.

Veliki dio naselja čine zgrade za odmor, pretežno u vlasništvu stanovnika Slavenskog Broda.

U pogledu zaštite od poplavnih voda veliki značaj ima regulirani tok Glogovice. U nju se slijevaju vode potoka Peratovac, Dubovičac, Brečkovac, Oriovački, Kulin, Peridol i Pribrdovica.

Na području općine je manji dio akumulacionog jezera Petnja i cijeli gornji tok istoimenog vodotoka. S obzirom na loše prometne veze, rekreacijski značaj ove akumulacije za stanovnike općine nije velik.

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Dosadašnji razvojni ciljevi temeljili su se na postojećim prirodnim potencijalima i dobrom geoprometnom položaju naselja uz državnu cestu.

Lociranjem manjih pogona prehrambene i prerađivačke industrije u pojedinim naseljima, te razvojem male privrede omogućilo bi se, uz tradicionalnu poljoprivredu i dodatne aktivnosti za stanovništvo, te kroz formiranje nješovitih kućanstava, njihovo i buduće zadržavanje na području općine. I zbog prirodnih, ali i zbog ekoloških razloga trebalo bi sanirati kop i nekadašnju tvornicu vapna.

Zahvaljujući kvaliteti poljoprivrednog zemljišta u gotovo svim naseljima nizinskog dijela općine lokacija poljoprivrednih građevina je na građevnoj čestici kućanstva ili njenom nastavku.

Poljoprivredne površine kao važan razvojni resurs općine planom su valorizirane i zaštićene u najvećoj mogućoj mjeri.

Šume kao preduvjet očuvanja ekološke stabilnosti, ali i kao gospodarski resurs, planom se također štite.

Očuvanje prirodne i graditeljske baštine kao sastavne komponente očuvanja ekološke ravnoteže, bitni su faktori valorizacije prostora općine. Tu se posebno ističu specifičnosti dolina uz vodotoke u odnosu na šumske prostore na padinama. Taj sklad raznolikosti daje posebnu vrijednost cijeloj općini.

Prometno-geografski položaj, te raznolikost prostora daju šansu razvoju boljem od dosadašnjeg.

Specifičnost prostora općine očituje se u slijedećim elementima prostorne organizacije:

- Cijela općina je pristupačna s juga samo preko Podvinja. To joj je praktički jedina veza sa Slavonskim Brodom
- U razvojnom smislu su najveći napredak bilježila naselja južnog dijela općine: Poderkavlje, Grabarje, Rastušje i

Tomica. U prostornom smislu između prva tri (zajedno sa susjednim Podvinjem) praktički nema prekida u izgradnji.

- Područje Tomice je zona voćnjaka i vinograda i predstavlja zonu kuća za odmor stanovnika šireg područja Županije.
- Naselja Brodski Zdenci, Gornji i Donji Slatinik, Dubovik, Matković Mala, Oriovčić i Kindrovo bilježe stalan pad broja stanovnika i u razvojnom smislu stagniraju ili nazaduju.
- Naselje Crni Potok je napušteno.
- Vrijednosti lijepog krajolika između Grabarja i Kindrova se sve više koriste za gradnju kuća za odmor.
- Ljepota krajolika i očuvanost prirode nije u razvojnom smislu iskorištena.
- Vodotoci su u gornjim dijelovima tako čisti i predstavljaju značajnu ekološku vrijednost.
- Sklad šumskih i poljoprivrednih prostora daju općini posebnost na slična područja u Županiji.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova proizlaze iz analize slijedeće postojeće dokumentacije: Prostorni plan općine Slavonski Brod iz 1987. g. s izmjenama 1989. g., Osnove korištenja i zaštite prostora općine Slavonski Brod iz 1993. g. (nisu bile donesene kao plan), te Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera unapređenja stanja u prostoru općine Poderkavlje iz 1997. g.

Prostorni plan Brodsko-posavske županije kao obvezatni plan šireg područja je donesen u travnju 2001. g. U tijeku rada je vršeno usklađivanje putem radnih dogovora i razmjene podataka.

Prostorno planska dokumentacija koja pokriva prostor današnje općine Poderkavlje bila je izrađena u razdoblju kada je područje općine

bilo u sastavu nekadašnje općine Slavonski Brod.

Programom prostornog razvitka Republike Hrvatske također su dana neka načela relevantna za prostor općine.

Prostorni plan općine Slavonski Brod je relativno detaljno definirao specifičnosti prostora i utvrdio buduće smjerove razvitka: gospodarstvo, demografske promjene, potrebe za prostorom i urbanim funkcijama, te optimalnu infrastrukturnu opremu. U razvojnim elementima on je zastario, jer je od njegove izrade (1987. g.) prošlo 13 godina, a novi društveni i gospodarski ustroj Republike Hrvatske traže novi pristup uređenja i gospodarenja prostorom općina.

Razvojni ciljevi bivše općine Slavonski Brod temeljili su se na postojećim prirodnim potencijalima i dobrom geoprometnom položaju.

Uz primarnu longitudinalnu razvojnu okosnicu nekadašnje općine Slavonski Brod, u čijem je sastavu bila općina Podcrkavlje, planiralo se aktivirati i sekundarnu prema Našicama i dalje Donjem Miholjcu. Za nju je bila predviđena nova trasa do nadvožnjaka u Bukovlju.

Dislociranjem manjih pogona prehrambene i prerađivačke industrije i razvojem male privrede u brdskom području, omogućile bi se uz tradicionalnu poljoprivrednu i dodatne aktivnosti za stanovništvo, te kroz formiranje mješovitih kućanstava njihovo zadržavanje na tom području.

Jačanjem uloge sekundarnih razvojnih žarišta općine koja su bila predložena prema kriteriju uticajnog radijusa do 10 km, stanovništvu gravitacionih područja se nastojala omogućiti, uz radna mjesta i bolja dostupljivost centralnih funkcija i usluga. Podcrkavlje je bilo svrstano u tzv. lokalna središta, a Brodski Zdenci u tzv. pomoćna središta.

Planom je bilo predviđeno da svako kućanstvo ima svoj stan, a težilo se standardu od 25 m² stambene površine po stanovniku.

Plan je prostor općine Podcrkavlje interpretirao kao rubni dio nekadašnje općine, uočavajući trendove praznjenja naselja ali bez značajnih poticajnih mjera za zaustavljanje tog procesa. Danas je jasno da se taj proces odredbama prostornog plana i ne može zaustaviti, a kamoli preokrenuti. Za to su potrebne druge poticajne mjere.

Kao planske su bile istaknute povoljnosti geoprometnog položaja, te usmjeravanje na razvoj poljoprivrede, stočarstva, šumarstva, industrije i turizma. To su danas elementi na kojima bi se mogao zasnivati razvoj općine. No pitanje je ima li prostorni plan instrumentarij za omogućavanje razvoja ovih djelatnosti.

To se najčešće rješava tako da se osiguraju (pre)velika građevinska područja za daljnji razvoj.

Tako je bilo i s Prostornim planom općine Slavonski Brod. Na području općine Podcrkavlje su ta područja prosječno izgrađena s tridesetak posto. Iznimka je donekle Tomica i dijelovi prostora sjeverno od Grabarja i Podcrkavlja u kojima se gradnja, pretežno kuća za odmor, širi izvan građevinskog područja.

Bio je planiran slijedeći prostorni razmještaj stanovnika:

- Brodski Zdenci	250
- Gornji Slatinik	50
- Donji Slatinik	100
- Glogovica	200
- Matković Mala	50
- Dubovik	50
- Podcrkavlje	400
- Oriovčić	100
- Crni Potok	0
- Kindrovo	50

UKUPNO 1.250

Ostala naselja nisu bila posebno iskazana.

Poljoprivredne površine kao primarni razvojni resurs planom su bile valorizirane, a bilo je predviđeno i poboljšanje hidromeliorativnim zahvatima.

Šume su se planom štitile.

S obzirom na karakter naselja i parcelacije, te imovinskih odnosa, ukazala se potreba za razmatranjem mogućnosti preoblikovanja granica građevinskih područja određenih Prostornim planom iz 1987. g.

Potrebno je osigurati prostor za razvoj privrede i manjih industrijskih pogona prehrabne i prerađivačke namjene što bi omogućilo intenzivniji razvoj naselja i povoljniji demografski razvoj, te otvaranje radnih mjesta.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje

Demografska kretanja kao bitna pretpostavka gospodarskog i prostornog razvitka trajno određuju opći društveni razvoj. Izrazita urbano - ruralna podvojenost u Hrvatskoj gdje gradovi populacijski jačaju, dok sela izumiru,

negativni prirodni prirast, te negativna migracijska bilanca, kao i ratna zbivanja utjecala su na kretanje broja stanovnika i u općini Poderkavlje.

Od 3.549 stanovnika 1948. g. do 2.553 stanovnika 1991. g. trend opadanja broja stanovnika je bio konstantan. Prema popisu iz 2001. godine taj trend je zaustavljen i bilježi se porast broja stanovnika u posljednjih deset godina u 6 naselja i ukupno u općini za 4%. Posljednjih godina broj stanovnika stagnira tako da izgleda kako se u zadnjih dvadesetak godina broj stabilizirao na oko 2.600. Poboljšanjem gospodarske situacije i otvaranjem novih radnih mjesta moguće je poboljšanje i daljnji porast stanovnika.

Najveće dnevne migracije su u smjeru Slavonskog Broda gdje je velik broj zaposlenih u nepoljoprivrednim djelatnostima. U općini je dio stanovništva zaposlen u nepoljoprivrednim djelatnostima (administracija, trgovina, ugostiteljstvo, zanati).

Naselje	Broj stanovnika (prema popisima stanovništva) - godina						Broj kućanstava	
	1931.	1948.	1971.	1981.	1991.	2001.	1991.	2001.
1. Brodski Zdenci	584	545	438	394	350	329	106	97
2. Crni Potok	117	110	23	-	5	0	2	0
3. Donji Slatinik	249	258	228	199	181	188	48	45
4. Dubovik	249	221	150	122	90	99	31	30
5. Glogovica	490	476	347	311	254	255	71	64
6. Gornji Slatinik	236	222	169	118	93	94	34	31
7. Grabarje	280	292	274	296	304	338	94	103
8. Kindrovo	214	182	138	110	106	91	34	30
9. Matković Mala	154	151	102	65	36	25	15	12
10. Oriovčić	201	235	186	163	149	128	44	37
11. Poderkavlje	212	236	219	251	310	392	93	114
12. Rastušje	266	257	279	295	302	277	94	92
13. Tomica	297	316	340	350	373	440	108	113
UKUPNO OPĆINA	3.549	3.561	2.893	2.685	2.553	2.656	774	788

Gospodarstvo općine Pöderkavlje bazira se na poljoprivredi kao osnovnoj djelatnosti stanovništva. Ograničavajući element napretka su mali posjedi s usitnjenim česticama, te iseljavanje ili promjena zanimanja poljoprivrednog stanovništva.

Unapređenjem poljoprivredne proizvodnje trebalo bi kvalitetna poljoprivredna područja oživjeti intenzivnijom proizvodnjom i modernizacijom poljoprivrede.

Industrija u općini Pöderkavlje nije razvijena. Proizvodnja i prerada poljoprivrednih proizvoda je neorganizirana i zasniva se na pojedinačnoj inicijativi. Jedan od problema predstavlja nemogućnost lociranja ozbiljnijeg pogona prehrambene proizvodno - prerađivačke industrije ili male privrede, te oblika obrtništva koji zahtijevaju veće građevne čestice, jer Prostornim planom općine Slavonski Brod nisu bile definirane odgovarajuće zone za ove djelatnosti. Zone za malu privredu i industriju, ako se izuzme lokacija nekadašnje tvornice vapna, uopće ne postoje.

Prostorne mogućnosti i potencijali su povoljni za smještaj manjih pogona što ne zagađuju okoliš, a naročito u Pöderkavlju i Grabarju.

U pogledu zaštite postojećih ruralnih cjelina koje bi bilo potrebno zaštititi kao cjeline i kao pojedine građevine tradicionalne arhitekture, planom su predviđene mjere zaštite okoliša i kulturne baštine, te njihovo provođenje. Namjenom površina je predviđen prostor za neophodne sadržaje potrebne za funkcioniranje svakodnevnog života, ali i onih koji će doprinijeti razvoju općine u budućnosti.

U općini je velik značaj dan poboljšanju prometne i komunalne opremljenosti. Asfaltirane su ceste, pristupilo se razradi projekta plinifikacije, a poboljšava se i kvaliteta opskrbe električnom energijom.

Nužno je uređivati pločnike i sigurne prijelaze, a naročito na državnoj cesti kroz naselja. Treba poboljšati kvalitetu javne rasvjete.

U vodoopskrbi je prioritet povezivanje postojećih dijelova u cjeloviti sustav.

Odvodnja bi trebala biti jedna od prioriteta u budućem razdoblju kako bi se spriječilo zagađenje podzemnih voda i vodotoka od nekontroliranog ispuštanja otpadnih voda.

Radi regulacije voda predviđena je gradnja akumulacije Glogovica između naselja Glogovica i Pöderkavlje.

U okviru građevinskih područja ocijenjeno je nužnim izvršiti preraspodjelu. Ona se treba zasnivati na tome da se osigura prostor za radne sadržaje, sportsko-rekreacijske zone, javnu namjenu, te stambenu gradnju tamo gdje će se skladnije uklopiti u stanje prepoznatljivih fizionomskih cjelina u pojedinom naselju.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVITKA I UREĐENJA

Temeljni ciljevi prostornog razvitka proizlaze iz analize primjene dosadašnjeg Prostornog plana nekadašnje općine Slavonski Brod, te iz smjernica prijedloga Prostornog plana Brodsko-posavske županije u dijelu što se odnosi na područje općine Pöderkavlje.

Očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti, te zaštita okoliša, njihovo evidentiranje i sanacija ugroženih vrijednosti, su temeljni ciljevi daljnjeg razvitka općine.

Jedan od ciljeva očuvanja prostornog identiteta je da se prirodni predjeli u cijeloj Županiji sačuvaju u najvećoj mogućoj mjeri.

S gledišta očuvanja prostornog identiteta opći cilj se može definirati kao nastojanje da se zadrži i unaprijedi fizička cjelovitost područja Županije. U postupku planiranja se osim prirodnih značajki uvažavaju i strukturne značajke prostora. To znači da je potrebno poštivati i vrednovati unutrašnju raščlanjenost, raznolikost i komplementarnost prostora, te nastojati očuvati krajobraznu fizionomiju i identitet područja.

U najvećoj mogućoj mjeri treba očuvati

funkcionalnu i ukupnu ekološku cjelovitost i različitost područja Županije, a razvoj planirati po načelu pretežitosti i predodređenosti prostora za određene djelatnosti primjerene temeljnim značajkama prostora. Stoga je potrebno nastojati da se pod teretom težnje za ubrzanim razvojem ne izgube temeljne osobitosti prostornih struktura po kojima je Županija prepoznatljiva, te primjenjivati posebne (a ne univerzalne) modele razvoja koji će veće težište dati na značajke područja, a manje na glavne razvojne sustave.

2.1. Ciljevi prostornog razvitka županijskog značaja

Osnovni ciljevi prostornog uređenja županijskog značaja su:

- Izgradnja brze ceste na dionici Poderkavlje - Bukovlje umjesto dijela postojeće trase ceste D53 kako bi se poboljšale prometne veze Županije sa sjevernim dijelom Republike Hrvatske.
- Izgradnja akumulacije Glogovica, kako bi se reguliralo vodotoke i zaštitilo širi prostor od velikih voda.
- Usmjerenje procesa urbanizacije mora biti i na mreži svih tipova lokalnih središta u ruralnim krajevima, osobito u depopulacijskim područjima.
- Sprečavanje neracionalnog i neodgovarajućeg korištenja najvrednijeg poljoprivrednog tla u druge svrhe.
- Očuvanje, zaštita i unapređenje šumskog fonda.
- Ispravljanje negativnih demografskih tendencija putem prirodnog kretanja i migracijskih tijekova, te osiguravanje ravnomjernog razmještaja stanovništva na cijelom području Županije.
- Prijedlogom Prostornog plana Županije za općinu Poderkavlje je prognoza broja stanovnika 2015. g. od 3.400 stanovnika.

2.1.1. Razvoj naselja, posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Jedan od najvažnijih ciljeva je omogućavanje trajnog razvitka svih naselja.

Treba utvrditi mjere zaštite općine Poderkavlje kao ruralne cjeline, te dijelove pojedinih ruralnih aglomeracija ili pojedinačnih građevina.

S obzirom na to da su sva naselja općine Poderkavlje stambeno - poljoprivrednog karaktera i nemaju izrazito razvijene posebne funkcije županijskog značaja, cilj plana je unapređenje i intenziviranje nestambenih funkcija (trgovina, mala privreda, školstvo, industrija i sl.).

Potrebno je voditi računa o tome da se naselja ne šire uz prometnice, da se postojeći izgrađeni dio primjereno preoblikuje i da se prvenstveno racionalno iskoristi njegov neizgrađeni dio.

Općinski ruralni prostor je po svojoj vrijednosti od županijskog, a i višeg (nacionalnog) značenja, te je cilj spriječiti njegovu degradaciju.

Oblikovanje naselja i građevina (lokacijom i arhitekturom) nužno je usklađivati s vrijednim tradicijama. Stoga je potrebno poticati razvoj tradicionalne arhitekture i ekološki održivih građevinskih tehnologija, te primjenu autohtonog tradicionalnog korištenja prostora i arhitektonskog oblikovanja.

Prepoznatljivost prostornog identiteta općine treba njegovati odmjerenim intervencijama u prostoru koje ne odudaraju od prirodnih i ambijentalnih obilježja u kojima nastaju. Potrebno je spriječiti zapuštanje i napuštanje naslijeđenog građevinskog fonda (kulturno-povijesno naslijeđe, ambijentalne vrijednosti životnog prostora), jer to utječe na vizualnu degradaciju urbanog prostora. Treba stimulirati obnavljanje postojećih i etnološki vrijednih građevina graditeljske baštine, a naročito voditi brigu o očuvanju povijesnih jezgri naselja, ali i atraktivnog okoliša.

Očuvanje identiteta svakog naselja u općini i unapređenje njihova ukupnog razvoja je jedan od značajnih ciljeva razvoja.

U naseljima je cilj:

- Stalno unapređenje društvene

- infrastrukture gradnjom objekata za obrazovanje, zdravstvo, opskrbu, vjerskih objekata, uređenje mjesta za društveni i kulturni život ljudi, te poboljšanje komunalnog standarda.
- Očuvanje vrijednih neizgrađenih prostora uz formiranje građevinskih područja, uvažavajući povijesne matrice naselja.

Osnovni ciljevi razvitka komunalno-prometne infrastrukture mogu se svesti na nekoliko točaka:

- gradnjom i rekonstrukcijom komunalno-prometnih objekata poboljšati kvalitetu življenja,
- unapređenje zaštite prirodnih resursa (vode, tla, zraka),
- saniranje izgrađenih i komunalno neopremljenih područja,
- komunalnim opremanjem stvoriti uvjete za prostorni razvitak unutar predloženih građevinskih područja,
- osiguranjem prostora i koridora za prometnice, energetske i komunalnu infrastrukturu, osiguranjem prostornih uvjeta za unapređenje pješačkog i biciklističkog kretanja,
- u pogledu razvoja pojedinih funkcija cilj je ostvarenje novih radnih mjesta u jednoj od tri planirane radne zone.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Na području općine znatne površine pokrivaju šume, livade i njive, te kvalitetno poljoprivredno tlo, a na jugoistočnom dijelu vinogradi i voćnjaci.

Jedan od najvažnijih ciljeva plana - očuvanje i zaštita prirodnih resursa - provodi se na način da se najkvalitetniji neizgrađeni prostor čuva od izgradnje.

Veliki značaj imaju vodotoci, bilo pritoci Petnje, bilo Glogovice.

Racionalno korištenje prirodnih resursa postiže se:

- skladnim odnosnom površina šuma i poljoprivrednog zemljišta, te građevinskih područja i njihove

- najracionalnije mjere, optimalnim određivanjem namjene neizgrađenih površina na osnovi temeljnog fenomena,
- detaljnim definiranjem sadržaja i građevina koje se mogu graditi izvan građevinskog područja,
- na prostorima namijenjenima gradnji polaziti od postojećih prirodnih i kulturno-povijesnih krajobraznih vrijednosti, te načina života ruralnog stanovništva,
- racionalnog definiranja prostora za prometne i infratsrukturane sustave,
- očuvanje zona uz vodotoke od izgradnje i zagađenja.

Suvremeni odnos prema prirodnim izvorima temelji se na principima održivog razvitka koji racionalizira njihovu razinu korištenja. Svrha racionalnog korištenja je u njihovu očuvanju, korištenju i prilagodbi sadašnjim, ali i budućim potrebama. Stoga je potrebno težiti ostvarenju slijedećih ciljeva za pojedine od njih:

Šume:

Cilj zaštite šuma kao nositelja identiteta područja je da se šume, kao sastavna i nezaobilazna slika krajolika, u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju na području cijele Županije.

Posebno se naglašava cilj da se prostornim planom uređenja općine sačuvaju šumske površine, a teži se očuvanju šumaraka i živica koji se sporadično prepliću s površinama druge namjene.

Treba:

- Upravljanjem i uređivanjem, te trajnim gospodarenjem očuvati sve funkcije šuma;
- Infrastrukturne i prometne sustave planirati tako da ne ugrožavaju cjelovitost postojećih šuma;
- U šumama omogućiti reakciju i edukaciju. U tu svrhu predvidjeti opremu prikladnu karakteru šume i krajobrazu;
- U privatnim šumama treba osigurati kvalitetno gospodarenje.

Poljoprivredna tla:

Visoka doživljajna vrijednost i bogatstvo prostora mora se sačuvati njegovanjem značajki tradicionalne obrade tla (nizinski dio, briježni dio), zadržavanjem izmjeničnih kultura (njive, travnjaci, voćnjaci, vinogradi, šume), zadržavanjem livada i pašnjaka.

Treba:

- Čuvati i koristiti kvalitetna tla kao vrijedan prirodni i gospodarski potencijal, te ih koristiti u poljodjelstvu kao trajnoj namjeni;
- Ne povećavati građevinska područja na prostorima najkvalitetnijih tala;
- Sprečavati gradnju koja nije u funkciji racionalnog korištenja tala;
- Omogućiti gradnju građevina u funkciji gospodarenja poljodjelskim površinama.

Vode:

Svrhovito je izvršiti sveobuhvatnu i višenamjensku valorizaciju svih prostora uz vodotoke prije značajnih vodoprivrednih zahvata. Takvim zahvatima obvezno bi trebale prethoditi studije ukupne gospodarske opravdanosti i procjene utjecaja na okoliš s predviđenim mjerama ublažavanja negativnih posljedica, jer i manji regulacijski zahvati mogu degradirati slikovit ili značajan krajolik.

Za područje općine od velikog je značenja zadržavanje prirodnog stanja i očuvanje svih vodotoka. Cilj je očuvati ne samo vodotok već i širi prostor uz njega što uključuje vegetacijski pojas i prirodnu inundaciju, odnosno dolinu.

Treba:

- Štititi podzemne i nadzemne vodne resurse od oneišćavanja.
- Štititi vodotoke od bujičnih voda.
- Osigurati utvrđivanje, zaštitu vodotoka i akumulacija, te njihovih obala zadržavanjem prirodnih tokova.
- Tehnička rješenja obrane od poplava i visokih voda vodotoka prilagoditi

prirodnim obilježjima. To se posebno odnosi na planiranu akumulaciju Glogovica.

Mineralne sirovine:

- Čuvati i vrednovati ležišta mineralnih sirovina povoljnog potencijala za racionalno korištenje.
- Definiranjem optimalnog korištenja napuštenih kopova vapna sanirati sadašnje stanje.
- Pri istraživanju i eventualnoj eksploataciji strogo se pridržavati propisa.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Inventarizacijom prirodnih rezursa i prosudbom mogućnosti njihova opterećenja, te potreba i načina njihove zaštite, doprinijet će se očuvanju ekološke stabilnosti.

To je osobito važno kod zaštite i korištenja podzemnih voda i mineralnih sirovina.

- Konkurentni zahtjevi za korištenjem prostora i okoliša (naselja, poljoprivreda, šumarstvo, gospodarstvo, rekreacija, prometni, energetske i vodnogospodarski sustavi, te postupanje s otpadom) uskladit će se međusobno, kao i s interesima zaštite prirode i krajobraza, očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i kakvoće zraka, zaštite voda, tala, klime, biljnog i životinjskog svijeta i zaštite od buke.
- Zaštita prirodnih vrijednosti: tla, vode, mineralnih sirovina, zraka, klime, biljnog i životinjskog svijeta, odnosno, uz određivanje mogućnosti njihovog korištenja, a da to ne dovodi do njihove degradacije i nestanka, te racionalno korištenje i zaštita na način da se ne prelazi nosivi kapacitet resursne osnove je globalni cilj za postizanje ekološke stabilnosti.

Potrebno je davati prednosti komplementarnim umjesto konkurentnim aktivnostima u korištenju prostora.

- Zaštitu tla će se osigurati:
  - racionalnim popunjavanjem građevinskih područja, te osiguravanjem primjerenih standarda kvalitete života u njima.
  - recikliranjem, uporabom i suvremenim metodama zbrinjavanja otpada osigurati optimalnu veličinu nove deponije smeća.
- Treba sačuvati sve vrijedne poljoprivredne površine, te tako osigurati ekološke i krajobrazne vrijednosti prostora.
- Površine šuma se neće smanjivati, a potrebno je osigurati postojanost ekosustava.
- Kakvoću zraka će se održavati prostornim razmještajem kvalitetnih tehnologija i kontinuiranom kontrolom gospodarskih djelatnosti, štednjom i racionalizacijom energije, te razvojem dopunskim alternativnih izvora energije.
- Treba sačuvati kvalitetu vode zaštitom podzemnih voda, otvorenih vodotoka i akumulacija, te razvojem komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija).

Glede zaštite najvrijednijih prostornih prirodnih cjelina ciljevi prostornog uređivanja su:

- očuvanje reljefnih karakteristika prostora, naročito dolina vodotoka i istaknutih reljefnih točaka i vizura,
- očuvanje neizgrađenih prostora, te strukture i odgovarajućeg mjerila izgrađenog ruralnog krajobraza,
- poticanje razvoja turizma i rekreacije oko akumulacije Glogovica, te vrednovanjem ljepota šuma, dolina i izvora.

2.2. Ciljevi prostornog razvitka općinskog značaja

Ukupni razvoj će se temeljiti na očuvanju prirodnih razvojnih dobara, na sanaciji onih ugroženih i degradiranih uz istovremeno

omogućavanje daljnjeg prostornog razvitka svakog naselja u općini.

Da bi se to postiglo potrebno je:

- Racionalno definiranje građevinskih područja

Građevinska područja treba odrediti uvažavajući povijesne matrice naselja i ruralni način života, te odrediti uvjete i granice u kojima se za radne sadržaje formiraju posebne radne zone.

Prostori koji se koriste kao poljoprivredni dijelovi čestica, a bili su unutar građevinskih područja iz prethodnog plana, predviđet će se kao poljoprivredna područja, a za daljnji razvoj će se građevinska područja predvidjeti tamo gdje imaju osiguran pristup s javnog puta. Građevni dijelovi čestice predviđaju se dubine oko 50 m uz uvjet da je moguća i gradnja komunalne infrastrukture.

Novo ulice će se planirati slijedeći tradicijski longitudinalni oblik naselja.

- Definiranje sustava društvene infrastrukture naselja i mjera za njihov razvitak.

Poboljšanjem društvene infrastrukture, posebno obnovom postojećih ili gradnjom nove osnovne škole, gradnjom dječjeg vrtića, prostora za rekreaciju i okupljanje stanovništva, kvalitetnom opskrbom, poboljšanjem komunalnog standarda doprinijet će se poboljšanju kvalitete života unutar svakog naselja.

- Osiguranje prostora i koridora za prometnice, energetske i komunalnu infrastrukturu

Planom se treba osigurati koridor i prostor za lokalne sustave prometnica i komunalne infrastrukture, te za državnu cestu D53 s djelomice novom trasom. Deponiju otpada treba riješiti prema konačnoj studiji utjecaja na okoliš odlagališta otpada za istočni dio Brodsko-posavske županije.

2.2.1. Demografski razvitak

Polaznu osnovicu za planiranje predstavljaju rezultati popisa stanovništva, ocjena kretanja broja i strukture stanovništva, tendencije kretanja i struktura obilježja stanovništva u ranijem razdoblju. Nacionalni program demografskog razvitka s mjerama demografske obnove (1996.), te procjena iz Prostornog plana Županije.

Treba imati u vidu posljedice rata koje su veoma značajne u demografskoj strukturi čitave Hrvatske.

Dugoročne prognoze kretanja broja stanovnika treba uzeti kao aproksimativne tendencije, jer one ovise ne samo o ograničenjima u planiranju već i o mnogim društvenim i ekonomskim činiteljima, kako za područje općine Poderkavlje, tako i za njeno šire okruženje, te cijelu Županiju.

U općini Poderkavlje je trend opadanja stanovnika od 1931. g. do 1991. bio konstantan. On je prema popisu stanovništva 2001. godine zaustavljen.

Ciljevi demografskog razvitka su zadržati stanovnike i omogućiti nastavak povećanja broja stanovnika i omogućiti prostorne mogućnosti za to. Plan je rađen uz pretpostavku povećanja broja stanovnika sa sadašnjih 2.656 na 3.000 - 3.500 stanovnika do 2.015. g. što je pretpostavka i iz Prostornog plana Brodsko-posavske županije.

Porast broja stanovnika bit će moguć uz poboljšanje ukupne ekonomske situacije, te otvaranjem novih radnih mjesta.

U općini je dio stanovništva zaposlen u nepoljoprivrednim djelatnostima i to pretežno u Slavanskom Brodu.

2.2.2. Odabir prostorno - razvojne strukture

Dugoročna orijentacija gospodarskog razvitka općine Poderkavlje bit će na unapređenju poljoprivredne proizvodnje, uvođenju nepoljoprivrednih djelatnosti kao

dodatnih aktivnosti stanovništva, te gradnji industrijsko-skladišnih pogona.

S obzirom na postojeće prirodne potencijale i geoprometni položaj, a posebno blizinu Slavanskog Broda korištenjem pojedinih prostora utjecat će se na racionalniji, svrsishodniji i ujednačeniji prostorni razmještaj pojedinih aktivnosti.

Prostornim planom se određuju prostorni okviri, uvjeti i mogućnosti za smještaj djelatnosti koje racionalno koriste zemljište, koje nisu energetske zahtjevne i prometno su primjerene. Djelatnosti ne smiju biti u suprotnosti sa zaštitom okoliša, a jedan od kriterija odabira je da materijalno mogu poboljšati funkcioniranje pojedinih naselja ili općine u cjelini.

Uspostavljanje ravnoteže u širem prostoru Županije postiže se disperznim rasporedom gospodarskih sadržaja koji zahtijevaju manje lokacije kako bi bili primjereni prostornoj strukturi postojećeg prostora.

Razvitak općine temeljit će se na poljodjelstvu te pratećim industrijskim djelatnostima: mini farme, kapaciteti za preradu mesa, mlijeka, voća, povrća, proizvodnom i uslužnom zanatstvu, ugostiteljstvu, turističkoj ponudi te na djelatnosti koja će na najracionalniji način iskoristiti lokaciju nekadašnje tvornice vapna.

Posebnu pažnju trebalo bi posvetiti razvitku malog gospodarstva i obrtništva.

Prostornim planom predviđen je razvoj radnih djelatnosti u 3 zone za industriju.

Dvije su na lokaciji nekadašnje tvornice vapna. Treća je sjeveroistočno od Grabarja, na nekadašnjoj lokaciji koju je koristila vojska, a u posljednje se vrijeme koristi za ispitivanje specijalnih vozila.

Obrtničke djelatnosti se može smjestiti unutar građevinskog područja naselja.

Ovim planom predložena je jedna zona gospodarske namjene - pretežito industrijske.

Upravljanje šumama i njihovo korištenje

tako da se održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalitet i produktivnost, također je dio gospodarske strukture općine.

Prigodom određivanja specifičnih ciljeva dugoročnog razvitka poljoprivrede važno je hidro i agro melioracijom, racionalizacijom tehnologije i potrošnje mineralnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja rekonceptualizirati gospodarsko korištenje poljodjelskih površina u skladu sa smjernicama ekološke proizvodnje hrane, poticati agro-turističku ponudu i čuvati izvorna obilježja krajolika.

Jedan od poticajnih elemenata razvoja bi mogao biti i lovni turizam na padinama Dilj gore.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Unutar općine Podcrkavlje nalazi se trinaest naselja. To su:

Brodski Zdenci, Crni Potok, Donji Slatinik, Dubovik, Glogovica, Gornji Slatinik, Grabarje, Kindrovo, Matković Mala, Oriovčić, Podcrkavlje, Rastušje i Tomica.

Ciljevi budućeg razvoja naselja su:

- stimulirati optimalno korištenje, prostornu organizaciju i oblikovanje planiranih građevinskih područja,
- za novu stambenu i drugu gradnju prvenstveno koristiti dijelove građevinskih područja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom,
- ulaganjima u poboljšanje životnog standarda poticati ostanak stanovništva u svim naseljima,
- posvetiti pozornost usklađivanju stambene i proizvodne funkcije unutar naselja,
- održavati i graditi građevine središnjih društvenih funkcija u naseljima tj. poticati razvitak društvene infrastrukture:

U konceptualnom smislu se može kazati da će se naselja u južnom dijelu općine (Rastušje, Grabarje i Podcrkavlje) razvijati praktički u kontinuitetu, linearno uz postojeću

cestu D53.

Izgradnjom ceste na novoj trasi život u ovim naseljima će se moći odvijati neometano od tranzitnog prometa.

Ostala naselja će se i nadalje razvijati kao prostorno izdvojene cjeline. Za pretpostaviti je da će pri tom Tomica (kao i vikend naselje), Glogovica i Brodski Zdenci, te donekle Gornji Slatinik, imati bolje prostorne uvjete razvoja. Na to bi pozitivno moglo djelovati otvaranje radnih mjesta u gospodarskoj zoni na lokaciji nekadašnje tvornice vapna.

Naselja Donji Slatinik, Dubovik, Matković Mala, Oriovčić i Kindrovo koja se nalaze na kraju lokalnih cesta će trebati poticaje za daljnji prostorni razvoj. Najveći je problem u mogućnosti razvoja Crnog Potoka koji je bez stanovnika. Kako su sva naselja u poljoprivrednom okruženju, osnovni uvjet njihova daljnjeg razvoja bi trebao biti poboljšanje uvjeta za poljoprivredu i stočarstvo, te stimuliranje obrta.

Uz naselja Tomica, Rastušje, Grabarje, Kindrovo i Podcrkavlje predviđena su i područja za vikend zone za privremeno stanovanje.

Kako bi se očuvalo naselja u kojima broj stanovnika opada, njih bi se moglo razvijati u funkciji turizma i gradnje ili adaptacije zgrada za odmor. Pri tom bi lovni i vikend turizam mogli biti poticajni elementi.

Društvene djelatnosti pripadaju skupini središnjih funkcija, a usmjerene su prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva. One podižu obrazovnu i kulturnu razinu.

Razvitak društvenih djelatnosti u skladu je s postavljenim ciljevima u prostoru, te regionalnim i policentričnim razvitkom. Unutar planiranih građevinskih područja moguće je osigurati lokacije za plansku gradnju predškolske ustanove, osnovne škole, zdravstvene ustanove, te vjerske građevine, koje se mogu graditi u skladu s potrebama i mogućnostima općine. Društvene funkcije mogu se graditi unutar stambenih građevina kao njen dio (npr. područni odjel dječjeg vrtića, privatna ambulanta i sl.). U sklopu građevinskih područja

su i zone za razvoj sporta i rekreacije (Poderkavlje, Glogovica, Donji Slatinik, Grabarje).

Vjerske zajednice su u skladu s ustavnim pravom slobodne javno obavljati vjerske obrede, osnovati škole, socijalne i dobrotvorne ustanove. S obzirom na dugu tradiciju (Župna crkva Sv. Ivana Apostola Evangelista u Poderkavlju, crkva Sv. Benedikta u Oriovčiću, gotičko-barokna crkva Sv. Stjepana na groblju u Glogovici, gotička crkva Sv. Petra uz groblje uz Brodske Zdence), raznovrsna i neprekinuta vjerska i narodna tradicija upućuje da je aktivnost župa kao nositelja društvenog i socijalnog života u općini značajna.

Za potrebe održavanja sajмова mogao bi se koristiti prostor u Poderkavlju, Glogovici ili na lokaciji nekadašnje tvornice vapna.

Razvoj prometa

Postojeći prometni sustav na području općine djelomično zadovoljava. Prometnice su većinom s asfaltiranim kolnikom.

Najznačajnije poboljšanje će predstavljati gradnja dijela nove brze ceste umjesto državne ceste D53 na dionici od Bukovlja do Glogovice.

Neophodno je uređenje i proširenje kolničkih traka na županijskoj (7,0 m) i lokalnim cestama (6,0 m) izgradnja ugibališta s nadstrešnicama, izgradnja nogostupa u naseljima, javne rasvjete, te horizontalne i vertikalne signalizacije.

Javni promet

Lokalni prijevoz putnika na prostoru općine djelomično je pokriven linijama javnog prometa. Sve linije vode na autobusni kolodvor u Slavonskom Brodu. Razvoj općine bi trebala pratiti i veća pokrivenost i učestalost linija.

Razvoj komunalne infrastrukture

S obzirom na zahtjevne potrebe suvremenog razvitka potrebno je poticati i razvijati integralni pristup planiranju, razvoju, održavanju i upravljanju infrastrukturom i

infrastrukturnim građevinama, te nastojati da se koridori objedinjuju, uz prethodno sveobuhvatno vrednovanje međudnosa u prostoru.

Kanalizacija

Danas na području općine Poderkavlje ne postoji mreža kanalizacije, ali je predviđena kao razdjelni sistem odvodnje, kod kojeg se fekalna kanalizacija naselja provodi kolektorom, a odvodnja oborinskih voda otvorenim kanalima. U Rastušju će se kanalizacija spojiti na brodski sustav.

Prioritet bi trebali imati Tomica, Rastušje, Grabarje, Poderkavlje i Glogovica.

Za rubna naselja sjevernog dijela općine će se predvidjeti lokalni sustavi (biopročistač ili sabirna jama).

Vodovod

Na području općine Poderkavlje izgrađena je vodovodna mreža naselja Kindrovo, Grabarje, Rastušje, Tomica, Glogovica, Poderkavlje sve do Donjeg Slatinika.

U ostalim naseljima stanovništvo se opskrbljuje pitkom vodom iz vlastitih zdenaca.

Cjevovod iz stanice Rastušje vodi do Domina i odatle se vraća u naselja.

Plinifikacija

Općina Poderkavlje danas nema riješenu opskrbu plinom, iako općinom prolazi visokotlačni plinovod u vlasništvu poduzeća PLINACRO.

Predviđa se izgraditi nova srednjtlačna plinska mreža, do skoro svih lokaliteta na području općine.

Neophodna je rekonstrukcija postojećeg čeličnog plinovoda NO 150 od Tomice prema Gornjem Slatiniku. Za dio mreže su izgrađeni glavni projekti.

Elektroenergetika

Naselja općine Poderkavlje danas su snabdijevana elektroenergijom iz TS 35/10 kV

Brodsko Brdo. Većina naselja spojena je zračnom mrežom srednjenaponskih dalekovoda do lokalnih trafostanica u naseljima. Danas je TS 35/10 kV Donji Slatinik (industrijska trafostanica) izvan pogona.

Eventualne dodatne potrebe riješit će se proširenjem postojećih objekata.

Telekomunikacijska mreža

Predviđa se povećanje kapaciteta i nadogradnja postojeće mreže, jer današnja centrala u Porderkavlju ne zadovoljava zahtjevima novih potrošača.

Novi centri za telekomunikacijske mrežu se ne predviđaju, već eventualno proširenje kapaciteta postojeće centrale u Porderkavlju.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Osnovni cilj očuvanja atraktivnih i vrijednih dijelova prirodne i graditeljske baštine, te ruralne i krajobrazne strukture cijele Županije jest taj da se njezinom zaštitom očuva njen identitet, te da ti dijelovi postanu osnova za gospodarski razvitak, a posebice u turizmu.

Stoga je jedan od ciljeva prostornog plana uređenje općine da definiira krajolik prema njegovim značajkama (prirodni, kultivirani, izgrađeni krajolik). Za svaku kategoriju krajolika su određeni ciljevi i smjernice u svrhu zaštite i pravilnog gospodarenja, kako bi se sačuvala krajobrazna fizionomija pojedinog užeg predjela.

Detaljna inventarizacija je jedan od ciljeva prilikom izrade prostornog plana.

Posebnim vrijednostima hrvatskog prostora smatraju se i strogu zaštitu posebno vrijednih resursa imaju:

- rezerve pitke vode
- prirodne šume (biljne i životinjske zajednice šume)
- zaštićena područja prirode
- spomenici graditeljske baštine

- nezagadana tla
- termalni izvori i
- očuvan prirodni i kultivirani krajobraz.

Značenje posebno vrijednih resursa na razini cijele Županije imaju pitka voda, autohtone šume, kvalitetna tla i čuvani prirodni kultivirani predjeli.

Posebni cilj prostornog razvoja općine može se definirati kao novi pristup iskorištavanju resursa napuštanjem pretežito kvantitativnih i kratkoročnih modela razvoja. Prilikom predviđanja budućih razvojnih potreba trebao bi se uvažavati ne samo ljudski potencijal, već i posebnosti prostora (vrijedni resursi). Naglašava se značaj kvantitativnog razvoja, s osloncem na prirodna i kulturna dobra, raznolikost i osobitost prostora. Jedan od glavnih razloga za postizanje tog cilja je činjenica da prostor općine ima dobro očuvana prirodna obilježja.

S gledišta zaštite osobito vrijednih resursa Županije i naglaskom na sveobuhvatnom i održivom prostornom razvoju mogu se iznijeti sljedeći opći ciljevi:

- Prostorni razvoj općine Porderkavlje trebao bi težiti ostvarivanju civilizacijskih pretpostavki kvalitetnog života, poštivajući karakteristike datog prostora. Njegovim učinkovitijim očuvanjem može se postići ujednačena razina kakvoće života.
- Nužno je razvijati svijest o potrebi racionalnog gospodarenja prostorom (resursima), kako bi učinci njegovog korištenja bili trajni, a ne kratkoročni.
- Razvoj u prostoru trebao bi biti kompatibilan s njegovim prirodnim karakteristikama i unapređivati ih. Održivi razvoj podrazumijeva selektivan pristup, poštivanje osobitosti i procjene dopustivosti zahvata.
- Kvaliteta okoliša trebala bi biti jedna od osnovnih kriterija prostornog planiranja. Već degradirana područja potrebno je sustavno sanirati, odnosno izvršiti kvalitetnu prenamjenu prostora.
- U novim programima potrebno je

smanjiti devastaciju prostora (kontrola rizičnih aktivnosti), a održavanju očuvanog prostora dati prednost pred drugim mogućnostima.

- Uspostaviti i unapređivati izgradnju informacijskog sustava kao informacijske strukture za gospodarenje i zaštitu prostora i okoliša.
- Poticati izradu prostornih planova područja posebnih obilježja.
- Težiti zaštiti općinskog prostora kroz uspostavu i vođenje mehanizama vrednovanja prostora s naglaskom na provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš.

Osobito vrijedni resursi su:

a) Vodene površine, vodotoci i podzemne vode

Podzemna pitka voda najvažnije je prirodno dobro, te je taj resurs nužno zaštititi kao osobito vrijedan. Kako su ti prostori istovremeno naročito privlačni i pogodni za urbanizaciju i poljoprivrednu proizvodnju, pitanju njihove zaštite od zagađivanja treba posvetiti posebnu pažnju.

Brdske potoke treba čuvati i ne težiti maksimalnom iskorištavanju izvorišta.

Potrebno je nastaviti otkrivati nalazišta i utvrđivati zalihe pitke podzemne i izvorske vode kako za postojeće, tako i za buduće potrebe.

Problem odvodnje otpadnih voda potrebno je započeti rješavati s ciljem da se uklopi u sustav odvodnje za cijelu Županiju koji nudi cjelovita rješenja s mogućnošću postupne izgradnje.

Područje i krajolike uz vodu potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati u prirodnom stanju.

Konačni cilj hidrotehničkih zahvata mora biti nastojanje da se gospodarski i razvojni interesi usklade s vrijednostima prirodne sredine.

b) Šume

Osnovni je cilj očuvanje, zaštita i unapređenje šumskog fonda.

Ne smije se dozvoliti širenje poljoprivrednih površina na štetu šumskih.

Šume brežuljkasto-brdskog dijela treba čuvati, spriječiti neracionalno korištenje, gospodariti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke i unaprijediti radi postizanja najvećih koristi koje šume pružaju svojim posrednim i neposrednim utjecajima, odnosno održavanjem ekološke ravnoteže u prostoru.

Potrebno je očuvati sve postojeće šumske površine.

U skladu sa Strategijom prostornog uređenja i s posebnim značajkama županijskog prostora naglasak se stavlja na funkciju uspostavljanja ekološke ravnoteže i turističko-rekreacijskog razvoja, a ne na proizvodno-sirovinsko iskorištavanje.

c) Tla

Treba spriječiti neracionalno i neodgovarajuće korištenje najvrednijeg poljoprivrednog tla u druge svrhe.

Treba uzgajati one kulture koje imaju predispozicije za odgovarajuću vrstu tla.

Kvalitetnim plodnim tlom treba gospodariti racionalno, a neobrađeno plodno zemljište potrebno je privesti svrsi i namijeniti ga za proizvodnju hrane.

d) Mineralne sirovine

Treba izvršiti šira istraživanja mineralnih sirovina s ciljem izdvajanja perspektivnih područja s najkvalitetnijom sirovinom.

Treba ispitati gospodarsku i ekološku opravdanost postojećih nalazišta.

U planovima treba uvjetovati izvođenje

odgovarajućih sanacijskih radova nakon eksploatacije.

Krajobrazna raznolikost kao jedna od temeljnih vrijednosti štiti se očuvanjem različitih prostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naseljenosti, kulturno - povijesnim nasljedom i gospodarskom orijentiranošću.

2.2.4.1. Prirodna baština

Zaštita, obnova, oplemenjivanje, održavanje i promicanje prirodnih vrijednosti prostora su osnovni ciljevi.

Određene oblike zaštite potrebno je usmjeriti i na prostore izvan granica zaštićenih dijelova prirode, a posebice na najugroženiju kategoriju - ruralne predjele kultiviranog krajolika.

Korištenje zaštićenih dijelova prirode (turističko-ugostiteljska djelatnost, rekreacija, športski sadržaji) ne smije biti u suprotnosti sa zakonski određenim kriterijima zaštite.

Prostornim planom područja posebnih obilježja će se odrediti stroži i blaži režim zaštite.

U općini su posebno izdvojeni slijedeći objekti prirode:

- Botanički rezervat
  - Livade uz jezero Petnja, s okolnom šumom i slivnim područjem, (evidentirano).
  - Livada kod Sv. Petke oko 172 ha (evidentirano).
- Rezervat šumske vegetacije
  - Šuma "Mlada vodica", na površini od 46,74 ha je stogodišnja šuma hrasta kitnjaka i običnog graba (evidentirano).
- Zaštićeni krajolik
  - Akumulacija Petnja površine ukupno 218 ha (evidentirano).

S obzirom na veliku vrijednost čitavog šumskog područja i padina Dilj gore potrebno je regulirati vikend izgradnju, te kontrolirati izgled i veličinu građevine.

Motivi zaštite ovdje su pretežno pejzažnog karaktera, jer je prostor, premda je pejzažna vrijednost, neodržavanjem najviše narušen.

Osim potrebnih mjera zaštite treba nastojati zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža atraktivnog prirodnog okruženja naselja.

U tom krajoliku posebnu vrijednost imaju i vodotoci, koji formiraju posebne krajobrazne vrijednosti. Zaštita vodotoka kao i kvalitete voda jedan je od prioritarnih oblika zaštite u prostoru općine Pöderkavljje.

2.2.4.2. Nepokretna kulturna dobra

- Sustav zaštite

Planom se, u skladu sa člankom 56. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, određuje sustav zaštite nepokretnih kulturnih dobara.

Za sve radove treba za zaštićene i evidentirane objekte u postupku izdavanja lokacijske dozvole zatražiti posebne uvjete zaštite.

Bez prethodnog odobrenja se ne mogu vršiti nikakvi radovi na ovim objektima i u slučaju kada lokacijska dozvola nije potrebna.

Na kartografskom prikazu 3.1. su označena sva nepokretna kulturna dobra na području općine.

Treba definirati jedinstvene kriterije za valorizaciju i kategorizaciju spomenika kulture, te provesti reviziju popisa.

Potrebno je nastojati da ruralne cjeline i predjeli zadrže svoj identitet i izvorna obilježja.

Treba poticati izradu studije područja

povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, arheoloških zona, te predjela izrazitih krajobraznih i kulturno-povijesnih vrijednosti.

Zaštita kulturno - povijesnih cjelina i graditeljske baštine u općini Poderkavlje odnosi se na slijedeće lokalitete:

- Arheološke zone iz pretpovijesnog i razdoblja naseljavanja Slavena na padinama Dilj gore su uz naselja Brodski Zdenci (neolit), Glogovica, Dubovik i Matković Mala.
- Gradišta se odnose na tragove pretpovijesnog života na lokalitetima Velika Gradina, Gredić u dolini potoka Pribudovac, te Rastušje, zapadno od naselja.
- Utvrđeni gradovi pretpostavljaju ostatke fortifikacijskih srednjovjekovnih građevina.

To su:

- Petnja - ostatak utvrđenog dijela posjeda koji se spominje 1282. g. (possesio Pethna cum turri sine castro). To su bili u kasnijem razdoblju posjedi plemića Veličkih i Berislavića.
- Kindrovo - ostatak srednjovjekovnog grada i kula iz turskog doba.

Svi ovi tragovi ukazuju na važnost cestovih srednjovjekovnih smjerova što su preko Grabarja i Poderkavlja vodili prema Kutjevu i Našicama, a preko Brodskih Zdenaca prema Pleternici i Požegi.

Povijesne graditeljske cjeline su evidentirane s pojedinačnim zaštićenim objektima u slijedećim naseljima: Dubovik, Brodski Zdenci, Glogovica s lijepim gospodarskim zgradama, Grabarje i Tomica (mlin kožare).

Pojedinačne povijesne crkvene građevine:

- Crkva Sv. Petra uz groblje u Brodskim

Zdencima udaljena je od današnjeg sela. Primjer je gotičke arhitekture s vrijednom arhitektonskom plastikom. Nalazila se na posjedu Petnja u vlasništvu Berislavića.

- Crkva Sv. Stjepana na groblju uz Glogovicu. Također je gotička građevina kasnije adaptirana u baroknom stilu, s ostacima zidnih slika. I ona je bila na imanju plemića Berislavića.
- Crkva Sv. Benedikta uz naselje Oriovčić u šumi Bare.

Ložacije ovih crkava ukazuju na odvijanje procesa razvoja naselja od pretpovijesnog gradišta, slavenskog naseljavanja, gradnje crkvi uz naselja do gradnje naselja u dolinama, pri čemu su crkve ostajale na vrhovima uz groblja prostorno odvojene od naselja.

- Župna crkva Sv. Ivana Apostola Evandelize,

Memorijalni spomenici:

- Spomenik R. Končaru kod Tomice.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na prostoru općine Poderkavlje

Ciljevi prostornog uređenja naselja polaze od značaja svakog naselja unutar općine za njen ukupni razvitak, ali i za samo naselje.

Planom se nastoji optimalizirati građevinska područja naselja u odnosu na ona u dosadašnjem planu. Planira se maksimalno korištenje postojećih izgrađenih dijelova građevinskih područja. Nova izgradnja se planira na mjestima gdje to imovinski i prostorni odnosi optimalno podnose.

Za novu stambenu i drugu gradnju prioritetno treba koristiti dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom. S obzirom na ruralni način života, građevinska područja planirana rubno uz poljoprivredna zemljišta

doprinose boljem funkcioniranju i lakšem obradivanju poljoprivrednih područja.

Planom se nastoji poticati ostanak ruralnog stanovništva u njihovim sredinama ulaganjem u životni standard na selu, omogućavanjem kvalitetnog stanovanja uz potrebu suvremene opreme, povećavanjem vrijednosti prostora dovođenjem infrastrukture.

Polazišta razvoja su u dosadašnjim obilježjima razvitka pojedinog naselja, njegovog položaja u prostoru, specifičnosti pojedinih prostornih cjelina, opremljenosti središnjim funkcijama i sadržajima, demografske dinamike, te planskih pretpostavki. Osnovni cilj je da se u svakom naselju osigura prostor za daljnji prostorni razvoj.

Ciljevi prostornog uređenja naselja su:

- * planiranje razvitka prometnog sustava za potrebe dnevne migracije, tj. omogućavanje dobre povezanosti naselja međusobno, kao i sa županijskim središtem - Slavonskim Brodom,
- * planski usmjereno širenje naselja,
- * zaštita identiteta i posebnosti tipologije naselja i lokalne graditeljske tradicije za svako naselje ponaosob,
- * zaštita i obnova povijesno - arhitektonskih vrijednosti,
- * vrednovanje postojećeg graditeljskog fonda,
- * zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti,
- * prvenstveno usmjeravanje gradnje u područja bolje opremljenih infrastrukturom,
- * vrednovanje morfoloških i strukturnih elemenata naselja, posebno njihovih tipološko - arhitektonskih značajki,
- * revitaliziranje demografski ugroženih i značajnih područja.

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Prostor je jedan od najvažnijih resursa s kojima raspolazemo, te ga je potrebno maksimalno očuvati. Zbog toga treba razvoj planirati u okvirima opterećenja koja prostor može prihvatiti, te trajno poboljšavati zatečeno

stanje u prostoru.

Najvredniji prirodni elementi poput padina Dilj gore i dolina vodotoka u sprezi s izgrađenim ruralnim naseljima i magistralnom infrastrukturom, te njezinim značenjem u odnosu na susjedne prostore, predstavljaju ishodište daljnjeg razvitka.

Sprečavanje gradnje obiteljskih kuća i kuća za odmor po šumskom i poljoprivrednom zemljištu, osobito onom najvrednijem, ili zemljištu pod zaštitom, prioritetni je zadatak prostornog planiranja.

Promet, jedan od ključnih generatora razvoja i kategorija koji koridorima zauzima i dijeli prostor, posebno vrijedne poljodjelske i šumske površine, te ekološke cjeline, kao i magistralna infrastruktura planirani su uz definiranje potrebnih koridora.

Kod gradnje treba voditi računa o racionalnom korištenju i zaštiti prostora obzirom na njegove prirodne osobitosti (položaj, reljef, tlo, vegetaciju i sl.), te obzirom na tipologiju postojećih naselja. Revidirana su građevinska područja definirana Prostornim planom iz 1987. g.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno - povijesnih cjelina

Građevinsko područje jedan je od važnijih instrumenata plana za odgovarajuće uređivanje prostora. Njegove granice su određene u pravilu granicama katastarskih čestica.

U planerskom smislu građevinsko područje dijeli se na izgrađeni i neizgrađeni dio što je prikazano na karti mjerila 1:25.000.

Formiranje novih i preoblikovanje postojećih građevinskih područja temelji se na spoznajama proizašlim iz dosadašnje provedbe plana.

- Kriteriji za određivanje granica građevinskog područja u ovom planu su:

- * veličina već izgrađenog prostora,
- * ostvarivanje optimalne prostorne organizacije,
- * razvojne potrebe u skladu s tradicionalnim ruralnim načinom života stanovnika,
- * formiranje uz postojeće lokalne puteve, rubno u odnosu na kvalitetna poljoprivredna zemljišta,

Dosadašnjim planom određena građevinska područja bila su dijelom neracionalna za korištenje. Dijelovi vlasničkih čestica koje se koriste kao poljoprivredno zemljište bili su obuhvaćeni u građevinska područja.

Dubina zona je bila velika. Zbog korištenja u poljoprivredne svrhe nisu se aktivirala.

Određivanjem novih granica građevinskih područja i njihovim usklađivanjem sa stvarnim potrebama, a smanjenjem postojećih građevinskih područja na dijelovima gdje nije realno očekivati gradnju, omogućit će se optimalan razvoj naselja i potrebnih ostalih funkcija.

Prije gradnje u neizgrađenom dijelu građevinskog područja mora se osigurati prostor javnog interesa (javne i društvene namjene), te opremanje infrastrukturom. U nastavku je dan pregled po naseljima.

1. BRODSKI ZDENCI

Naselje će se nadalje razvijati uz županijsku cestu Ž 4162 što općinu povezuje s Bilicama, a preko njih s Pleternicom ili Brodskim Stupnikom. Dva kraka su uz cestu za Sv. Petar i onu prema polju Petrovci.

Od nekadašnjih 584 stanovnika (1931. g.) sada u naselju živi oko 330 stanovnika u stotinjak kućanstava koja imaju gotovo isto toliko poljoprivrednih gospodarstava.

Tijekom rata je u naselju živjelo, prema procjenama, oko 500 stanovnika.

Površina područja naselja je 1.547 ha.

Površina izgrađenih dijelova građevinskog područja je 20,3 ha, a neizgrađenih 39,7 ha, tj. ukupno je planirano sa 60,0 ha.

U odnosu na dosadašnji plan (95 ha) površina građevinskog područja je smanjena za oko 35,0 ha., tj. 37%.

Uz postojeće sadržaje (crkva, dom) moguće je predvidjeti i radne sadržaje, a za očekivati je da će se aktiviranjem radne zone na lokaciji nekadašnje tvornice vapna, porasti interes i za gradnju stambenih kuća. Za postojeće groblje je osigurano 0,15 ha a za groblje i crkvu Sv. Petar u šumi 0,4 ha.

2. DONJI SLATINIK

Nalazi se na kraju lokalne ceste L42012. Tipično je linearno naselje što se razvijalo obostrano duž ceste, između potoka i padina.

Najveći broj stanovnika je bio zabilježen 1948. g. (258), 1991. g. ih je bilo 181, a 2001. g. 188 u 45 kućanstava.

Površina izgrađenih dijelova građevinskog područja je 7,7 ha. Planom se predviđa još 0,7 ha tj. ukupno 8,4 ha.

Nekadašnjim planom je bilo predviđeno 27 ha građevinskog područja. Ona su smanjena za 18,6 ha, odnosno za 69%. Planirana zona rekreacije ima površinu 0,54 ha, a postojeće groblje 0,2 ha.

3. DUBOVİK

Naselje se razvilo duž lokalne ceste (L 42013) za Matković Malu i pored potoka Dubovičac. Površina područja naselja je 713 ha, od čega je 287 ha poljoprivredno tlo. Dubovik je najveći broj stanovnika imao 1931. g. (249), 1991. g. ih je bilo svega 90 u 31 poljoprivrednih kućanstava, a 2001. g. 99 u 30 kućanstava.

Površina izgrađenog dijela građevinskih područja iznosi 7,5 ha, a planom je predviđeno još 4,6 ha, tj. ukupno 12,1 ha. Dosadašnjim planom je bila predviđena površina od 18,3 ha. Ona je sada smanjena za trećinu.

Planirana je mogućnost popunjavanja središnjeg prostora u naselju koji bi trebalo

iskoristiti prvenstveno za športsko-rekreacijske i druge zajedničke sadržaje pretežno javne namjene.

4. GLOGOVICA

Smješteno je uz lokalnu cestu (L42037) koja vodi do kraja sela. Naselje ima površinu od 1562 ha, najveće je u općini.

Površina poljoprivrednog zemljišta od 670 ha je također najveća.

I u Glogovici je broj stanovnika prepolovljen.

Od 490 st. 1931. g. do 1991. g. je pao na 254 stanovnika koji su živjeli u 71 kućanstvu 2001. godine ih je bilo 255 u 64 kućanstva.

Površina izgrađenog dijela građevinskog područja je 11,1 ha, a planirano je još 11,7 ha, tj. ukupno 22,8 ha.

Pretežno se radi o prostoru u istočnom dijelu namijenjenom prvenstveno gradnji športsko-rekreacijskih površina obostrano uz cestu na ulazu u naselje.

Razvoj naselja je planiran do kanala Glogovice.

Dosadašnjim planom je bila predviđena površina građ. područja od 40 ha. U odnosu na nj površina je smanjena za 43%.

5. GORNJI SLATINIK

Smješteno uz državnu cestu (D53) za Našice, naselje se razvilo na vrijednom poljoprivrednom tlu, na visini oko 250 m n.m. i jedno je od najviših i najsjevernijih naselja u općini. Površina mu iznosi 951 ha, od čega je 497 ha poljoprivredno tlo.

Od maksimalno zabilježenih 236 stanovnika godine 1931. do 1991. je taj broj pao na 93 u 34 kućanstva. 2001. godine ih je bilo 94 u 31 kućanstvu.

Danas je izgrađeni dio građevinskog područja površine 8,1 ha, a planirano je još 7,9 ha, pretežno povezujući postojeće dijelove. Ukupna površina iznosi 16,0 ha.

Dosadašnjim planom je bila određena površina građevinskog područja od 28,7 ha.

Smanjenje je 44%.

6. GRABARJE

Spada u jedno od razvijenijih naselja južnog dijela općine. Smješteno je uz državnu cestu (D53).

Površina mu iznosi 532 ha, od čega je 290 ha poljoprivredno tlo. Jedno je od naselja u kojima je zabilježen porast broja stanovnika. Najviše ih je bilo 2001. g. (338), a najmanje 1971. g. (274).

Način života nije orijentiran isključivo na poljoprivredu.

To se vidi iz podatka da je na 94 kućanstava bilo samo 66 poljoprivrednih gospodarstava (1991. godine).

Izgrađeni dio građevinskog područja je površine 17,9 ha, novi 10,6 ha, ukupno 28,5 ha.

Dosadašnjim planom je bilo predviđeno 48,5 ha.

Proširenja se odnose na povezivanje izgrađenih dijelova i formiranje pojedinih dijelova naselja duž lokalnih cesta što se odvajaju od državne ceste.

U zonu naselja su ubrojene i dvije površine zona u kojima je evidentirano više zgrada za odmor.

Površina postojećeg groblja iznosi 0,7 ha.

7. KINDROVO

Nalazi se na lokalnoj cesti (L42038) što se odvaja od Grabarja i vodi prema Crnom Potoku. S površinom od 1156 ha spada po teritoriju u veća naselja u općini. Od toga je 265 ha obradivog tla. U odnosu na maksimalni zabilježeni broj stanovnika 1931. g. (214) do 1991. g. je on prepolovljen (106). Trend pada se nastavlja i 2001. godine u Kindrovu je živio 91 stanovnik.

Površina izgrađenog dijela građevinskog područja je 3,4 ha, a planirano je proširenje za još 2,7 ha (ukupno 6,1 ha). To se pretežno odnosi na formiranje zone u jugozapadnom dijelu naselja.

Dosadašnjim planom je bila predviđena površina građevinskog područja od 13 ha.

Postojeće groblje je površina 0,4 ha.

8. MATKOVIĆ MALA

Uz Gornji Slatinik spada u najviša (250 m.n.m.) i najsjevernija naselja u općini. Površina naselja je 672 ha, od čega je 170 ha obradivog tla.

Jedno je od naselja s najvećim smanjenjem broja stanovnika. Od maksimalno zabilježenih 154 st. (1931. g.) do 2001. g. je taj broj pao na 25.

Površina izgrađenog dijela građevinskog područja je 2,8 ha, a predviđeno proširenje od 1,2 ha se odnosi na rubne dijelove naselja. Ukupna površina je 4,0 ha. Dosadašnjim planom je bilo predviđeno 13 ha.

Za očuvanje naselja bi trebalo poduzimati posebne mjere poticaja.

S obzirom na svoj položaj u naselju bi mogla biti polazišna lokacija za lovni i planinarski turizam.

9. ORIOVČIĆ

Naselje se razvilo uz zapadnu obalu Oriovačkog potoka, na lokalnoj cesti L 42014. Površina naselja je 453 ha, od čega je gotovo polovica (215 ha) obradivog tla. Iako je relativno udaljeno od ostalih naselja (5 km od Grabarja) smanjenje broja stanovnika je blaže no u drugim slično izdvojenim naseljima.

Od maksimalno 235 st. (1948. g.) je do 2001. g. broj stanovnika pao na 128.

Površina izgrađenog dijela građevinskog područja je 7,7 ha, a planirano je proširenje od 7,9 ha (ukupno 15,6 ha). Dosadašnjim planom je bilo planirano 22,0 ha.

Proširenja se odnose na povezivanje već izgrađenih dijelova i formiranje područja duž cesta obostrano.

Od Oriovčića se nastavlja cesta po padinama Dilj gore sve do Ljeskovih voda. To bi se u razvojnom smislu moglo koristiti za lovačke i izletničke rute kojima bi polazište moglo biti u Oriovčiću.

10. PODCRKAVLJE

Općinsko središte je i u zemljopisnom i

prometnom smislu u središnjem dijelu općine.

Razvija se uz državnu cestu D53 na sjevernom rubu doline Glogovice. Površina naselja je 399 ha od čega je čak 240 ha obradivog tla. Poderkavlje ima najveći porast stanovnika. Maksimalan broj je bio zabilježen 2001. g. (392 st.), što je 85% više od najmanjeg zabilježenog (212 st. 1931. godine). Tijekom Domovinskog rata je u Poderkavljju evidentirano 46 prognanika. Da se radi o najvitalnijem i u razvojnom smislu najperspektivnijem naselju govori i podatak o tome da je na ukupni 93 kućanstva 1991. godine bilo samo 54 poljoprivredna gospodarstva.

Površina izgrađenog dijela građevinskog područja je 27,3 ha, a za proširenje je planirano još 21,5 ha. To se odnosi na proširenje naselja prema šumi duž lokalne ceste (L 42013) za Dubovik, povezivanje već izgrađenih dijelova te na zonu planiranu prvenstveno za školsku i sportsko-rekreacijsku namjenu u jugozapadnom dijelu naselja, do nogometnog igrališta. Ukupna površina građevinskog područja je 48,8 ha. S obzirom na značaj Poderkavlja kao općinskog središta za očekivati je da će se naselje i dalje razvijati i postupno širiti, ne samo uz današnju cestu D53.

Izgradnjom nove brze ceste južno od naselja stvorit će se prostorni uvjeti za nesmetani razvoj naselja neometan od tranzitnog prometa. Groblje je planirano površine 1,7 ha.

Uz lovački dom planirana je zona rekreacije površine 6,9 ha.

Dosadašnjim planom je bila površina građevinskog područja naselja od 62,56 ha.

11. RASTUŠJE

Danas je to tipično linearno naselje koje se nastavlja, praktički bez prekida, na susjedno Podvinje duž državne ceste D53 sve do njenog prelaska preko Glogovice. Površina naselja iznosi 805 ha. Od toga je 125 ha obradivo tlo, a ostalo su pretežno šume. Rastušje je jedno od 4 naselja u općini što je bilježilo porast broja stanovništva do 1991. godine. Tako ih je 1991. g. bilo najviše (302), a najmanje ih je bilo zabilježeno 1948. g. (257). U 2001. godini je živjelo 277 stanovnika u 92 kućanstva. Vjerojatno zbog blizine Slavenskog Broda, ali i

proširivati (kolnik 6,0 m) uz izgradnju autobusnih ugibaldišta s nadstrešnicama, nogostupa u naseljenim područjima, poboljšanje horizontalne i vertikalne signalizacije, te javne rasvjete radi veće sigurnosti sudionika u prometu.

Javni autobusni promet će se i dalje razvijati i nadopunjavati novim linijama.

2.3.3.3. Unapređenje komunalne infrastrukture

Kanalizacijska mreža

Temeljni cilj je prići gradnji kanalske mreže razdjelnog sustava. Da bi se uspostavio razdjelni sustav treba izgraditi novu mrežu fekalne kanalizacije (kolektor Glogovica - Rastušje) i preko Rastušja spojiti na slavonsko-brodski sustav. Oborinsku kanalizaciju treba riješiti sustavnom otvorenih kanala.

Vodovodna mreža

Vodoopskrbu treba unaprijediti spajanjem postojećeg sustava na brodsko-posavski sustav preko prepumpne stanice u Rastušju.

Telekomunikacijska mreža

Unapređenje će se očitovati u dopunjavanju postojeće mreže, povećanju broja priključaka i povećanju kapaciteta postojeće centrale u Podcrkavlju.

Plinska mreža

Mrežu srednjetačnog sustava treba izgraditi do svih naselja na području općine Podcrkavlje.

Elektroopskrba

Radi poboljšanja opskrbe, potrebno je širiti mrežu trafostanica, a u naseljima proširiti područja s javnom rasvjetom.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvitka na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije

Općina Podcrkavlje je jedna od 26 općina Brodsko-posavske županije. Sa svojih 13 naselja i površinom od 94,84 km², u odnosu na 185 naselja i 2.027 km² područja Županije čini manje od 5% teritorija.

U odnosu na prostornu strukturu Županije općina Podcrkavlje je važna po svojem značaju za prometnu vezu prema Našicama, te znatnoj površini šuma na padinama Dilj gore. Posebnost joj daje mjesto nekadašnja tvornica vapna, kanal Glogovica, naselje Tomica i Grabarje s vinogradima i kućama za odbor.

Industrije sada u općini nema od kada je "Domin" prestao s radom.

Ocijenjeno je da bi industrija i zone obrta mogle doprinijeti razvoju općine. To bi mogla biti kvalitetna dopuna gospodarstvu Županije, te su zato određene u planu tri lokacije.

Lovno turistički razvoj mogao bi imati značaj za općinu, kao i za širi prostor Županije.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Struktura namjene površina u obuhvatu plana je slijedeća:

Za razvoj i uređenje prostora naselja predviđene su slijedeće namjene:

- * izgrađeni dio građevinskog područja - obuhvaća postojeću izgradnju,
- * neizgrađeni dio građevinskog područja - predložene su zone moguće izgradnje uz postojeće rubne dijelove poljoprivrednog područja, te uz postojeće putove, koje su ocijenjene kao pogodne za gradnju,
- * vikend zone za povremeno stanovanje,

Za razvoj i uređenje prostora izvan naselja predviđene su:

- * gospodarska namjena - pretežno industrijska: predložene su površine na kojima je moguća gospodarska namjena (II-proizvodne i III zanatske).

Za poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene predviđena su:

- * osobito vrijedna obradiva tla,
- * ostala obradiva tla,
- * šume isključivo osnovne namjene - gospodarske i zaštitne,
- * ostala poljoprivredna tla,
- * za uređenje groblja predviđena je

odgovarajuća površina za sva postojeća groblja.

Za uređenje vodotoka i voda predviđene su:

- * vodotoci, akumulacije i kanali,

Za cestovni promet predviđene su površine za: državnu, županijsku cestu, lokalne ceste i ostale ceste važne za povezivanje naselja.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Tablica 3.

Red. br.	OPĆINA PODCRKAVLJE	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan / ha	ha / stan
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				8,8	0,114
1.1.	Građevinska područja izgrađeni dio GP neizgrađeni dio (novoplanirano)	GP	303,0 147,9 155,1	3,19 1,55 1,63		
1.1.1.	Vikend zone povremenog stan.	VZ	208,2	2,19		
1.2.	Izgrađene strukt. van grad. podr. - Radne zone - Eksploatacija vapnenca - Rekreativna	I E R	85,7 57,6 20,6 7,5	0,90 0,60 0,21 0,07		
1.3.	Poljoprivredne površine - obradive	P1 P3	2308,3 223,8 2084,5	24,34 2,36 21,98		
1.4.	Šumske površine - gospodarske - posebne namjene	Š1 Š3	5220,0 5188,2 31,8	55,05 54,70 0,33		
1.5.	Ostale poljop. i šumske pov.	PŠ	1177,6	12,42		
1.6.	Vodne površine - vodotoci - akumulacija	V	175,9 68,7 107,2	1,86 0,72 1,13		
1.7.	Ostale površine - groblja	G	5,3 5,3	0,05 0,05		
	UKUPNO OPĆINA		9484,0	100,00		
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE					
2.1.	Zaštićena priir. baština - ostali zaštić. dijelovi prirode		2039,1 2039,1	21,5 21,5		
2.2.	Zaštićena graditeljska baština - povijesna graditeljska cjelina		85,4 85,4	0,9 0,9		
	UKUPNO OPĆINA		2124,5	22,4		

TABLICA 4. Pregled površina građevinskih područja po naseljima (ha)

NASELJA	Građevinska područja naselja			Groblje ha	Industrija ha	Rekreacija ha
	Izgrađeni dio ha	Neizgrađeni dio ha	Površina dosad. građ. podr./ ha			
1. Brodski Zdenci	20,3	39,7	95,0	0,55	---	---
2. Donji Slatinik	7,7	0,7	27,0	0,2	---	0,5
3. Dubovik	7,5	4,6	18,3	0,5	---	---
4. Gornji Slatinik	8,1	7,9	28,7	0,2	---	---
5. Glogovica	11,1	11,7	40,0	0,3	---	---
6. Grabarje	17,9	10,6	48,5	0,7	46,8	---
7. Kindrovo	3,4	2,7	13,0	0,4	---	---
8. Matković Mala	2,8	1,2	13,0	0,2	---	---
9. Oriovčić	7,7	7,9	22,0	0,5	---	---
10. Podcrkavlje	27,3	21,5	62,6	1,7	---	6,9
11. Rastušje	9,0	11,0	35,0	0,1	---	---
12. Tomica	22,7	35,6	54,0	---	---	---
13. Crni Potok	2,4	---	---	---	---	---
14. Radna zona D. Slatinik	---	---	---	---	10,7	---
UKUPNO:	147,9	155,1	457,1	5,35	57,5	7,4

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Određivanje namjena i njihovog razgraničenja vršeno je vodeći računa prvenstveno o zatečenom postojećem stanju. Planom se nastojalo omogućiti razvoj gospodarskih i društvenih djelatnosti u skladu s potrebama i mogućnostima gospodarskog i društvenog potencijala općine.

Predviđene su površine na kojoj su moguće gospodarske prenamjene - pretežno industrijska (11) na lokaciji nekadašnje tvornice vapna, te na lokaciji sjeverno do Grabarja (44 ha). Pretpostavlja se da će se na ovom prostoru graditi pogoni različite prerade i proizvodnje. Potrebno je osigurati propisane mjere zaštite okoliša za djelatnosti koje će se obavljati unutar ovih zona.

Za društvene i djelatnosti javne namjene, (dječje vrtiće, škole, vjerske građevine) nisu planom predviđene izdvojene zone već će se one uređivati i po potrebi graditi nove unutar granica pojedinog građevinskog područja prema mogućnostima i potrebama kad se one ukažu nekom od naselja.

U društvenim djelatnostima se planira slijedeće:

- Područna škola (1-4 razred) u Podcrkavlju će se dograditi.
- Sportski centar će se formirati uz školu.
- Sportsko igralište u naselju Glogovica.
- Uredi i drugi slični radni prostori će se otvarati u skladu s inicijativom i potrebama pojedinih poduzetnika općine ili drugih subjekata.

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora podređeni su obilježjima ruralnog graditeljskog naslijeđa i specifičnog krajolika općine.

Omogućava se gradnja građevina unutar građevinskog područja uz prilagodbu postojećim katastarskim česticama.

Izgrađenost građevnih čestica ne može biti veća od 40%, a visina građevina mora biti usklađena s okolnim građevinama. Mogu se predvidjeti prostori za rad u građevini ili u posebnim građevinama na građevnoj čestici.

Omogućava se gradnja niskih slobodnostojećih i poluugrađenih građevina u skladu s lokalnim uvjetima. Najveća visina građevina je podrum, dvije etaže i potkrovlje ($P_0 + P + 1 + P_k$).

Postojeća služnost puteva i pristupa preko čestica se planom zadržava ili dogovorom utvrđuje.

Prilikom izgradnje može se ukazati potreba javnog puta ili pristupa građevini ili proširenju postojećeg puta, što se planom omogućava.

Unutar primarne namjene može se zateći i druga namjena (npr. poljoprivredne površine unutar zone predviđene za gospodarske djelatnosti), što će se uzeti u obzir kod izdavanja lokacijskih dozvola.

Prijedlog namjene površina, korištenje i namjena prostora određen je prema raspoloživim podacima i saznanjima. Eventualna detaljnija razgraničenja unutar područja vršit će se lokacijskim dozvolama, uvažavajući pri tom i vlasničke odnose.

Prilikom određivanja lokalnih uvjeta u postupku izdavanja lokacijskih dozvola treba analizirati i uvažiti sva ograničenja kao i druge elemente dobivene analizom pojedine lokacije.

Unutar pojedinih zona mogu se zadržati postojeće čestice ili formirati nove u skladu sa smjericama.

Garažno parkirališne potrebe za svaku namjenu (građevinu) treba riješiti prvenstveno na vlastitoj građevnoj čestici, a ako to nije moguće, u neposrednoj blizini.

Mjere zaštite od požara i eksploziva, te zaštitu od ratnih opasnosti rješavat će se prilikom izdavanja lokacijske dozvole, a u skladu s propisima. U planu su određeni prometni koridori koji služe kao vatrogasni putevi.

U postojećim naseljima i izgrađenim dijelovima naselja će se obnavljati ili graditi stambene i gospodarske građevine na pojedinačnim, dosad neizgrađenim česticama unutar naselja ili neposredno nastavno na dosadašnje naselje.

Ta obnova i izgradnja odvijat će se u skladu s postojećom tipologijom čestica. One imaju stambenu i gospodarsku izgradnju s radnim prostorom po potrebi, te s vrtovima na okućnici.

Gabariti građevina i tipologija izgradnje trebaju poštovati osobitost naselja.

Očuvanje cjelovite fizionomije pojedinog naselja doprinijet će se obnovom ili gradnjom zajedničkih javnih prostora i sadržaja.

Ako će se organizirati izgradnju novih grupacija obiteljskih kuća, tada će se nova parcelacija na dosad neizgrađenom zemljištu planirati detaljnim planom uređenja. Takav plan će osigurati koridore stambenih ulica i priključke na višu kategoriju cesta, te veličinu i tipove građevnih čestica kao i gabarite građevina u suglasju s fizionomijom postojećih naselja i prirodnim okolišem. Odluka o tome će se donijeti Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Novi prateći sadržaji trebaju biti kapacitetom prilagođeni potrebama, a oblikovanjem fizionomiji naselja (u pogledu visine, građevinskog materijala, tip izgradnje).

3.4.1. Zone gospodarskih djelatnosti

Zone gospodarskih djelatnosti su planirane za izgradnju poslovnih (gospodarskih)

građevina manjeg kapaciteta, bez stanovanja na čestici (radni pogoni, skladišta i sl.). Definirane su kao brutto zone, koje će se prema potrebi parcelirati za više korisnika i izgrađivati po slijedećim odredbama:

- Svi će se priključiti na infrastrukturu ili osigurati vlastite sisteme posebno za sigurno pročišćavanje i otklanjanje otpadnih voda zbog zaštite tla i vodotoka;
- Planirane su tri radne zone - gospodarske namjene. Dvije su pretežno industrijske, a jedna servisno obrtnička.

3.4.2. Poljoprivredne površine

- Poljoprivredne površine na tlu viših boniteta se planom predlažu zaštititi od prenamjene u druge svrhe, a također bi ih trebalo usmjeravati, gdje je to moguće, na proizvodnje zdrave hrane;
- Poljoprivredna će se proizvodnja razvijati uređenjem poljoprivrednih površina, pri čemu će se voditi računa o očuvanju prirodnog okoliša, npr. pojedinačnih i grupnih stabala. To će se provoditi zbog očuvanja biocenoze kao podloge proizvodnje zdrave hrane i zbog pejzažnih vrijednosti;
- Na poljoprivrednim će se površinama moći izgrađivati farme uz primjenu zaštitnih mjera u odnosu na naselja (udaljenost ili korištenje reljefa i zelenila kao barijera), te odabirom tehnologije proizvodnje koja će se kompatibilno uključiti u proizvodnju zdrave hrane (korištenje gnojiva i slično). Za tu proizvodnju će se moći graditi odgovarajuće građevine.

3.4.3. Prirodne cjeline i šume

U prirodnim cjelinama provodit će se režim zaštite prirode koji omogućuje korištenje pod određenim uvjetima:

- * Šumarstvo će se razvijati na temelju Osnova gospodarenja šumama, koje će se ispitivanjem stanja odrediti mjere zaštite

i uređenja, te mogućnost gradnje cesta i akumulacija. Prenamjena šuma (sječa) neće se provoditi, osim pažljivo zbog potrebe provođenja cesta.

- * Vodotoke i izvore treba zaštititi. To podrazumijeva da će se kod svake nove izgradnje (stanovanje, rad, turizam,...) voditi računa da se otpadnim vodama ne ugroze vode, te da će se kod regulacije očuvati njihov prirodni tok i oblik (pejsažno rješenje regulacije), a kod izgradnje na vodotocima (ribnjaci, male hidrocentrale, mlinovi, mostovi) intervencija treba biti provedena nenametljivo i u prirodnim materijalima (kamen, drvo).
- * Razvoj turizma u pejzažu moguć je izgradnjom smještajnih i drugih ugostiteljskih građevina, lovačkih domova, izletničkih skloništa i izvan građevinskih područja, s kvalitetnim oblikovanjem građevine i njenog okoliša, osiguranjem optimalne odvodnje i deponiranja otpada, uređenjem pješačkih staza, odmorišta, vidikovaca, na način koji je prilagođen prirodnom okolišu.
- * Izgradnja i rekonstrukcija prometnica treba biti provedena tako da građevinskim zahvatima ne devastira prirodni okoliš ili , preprekama onemogućiti kretanje divljači.
- * Prostor Pljuskare kao poseban fenomen će se posebno zaštititi, a način korištenja će se odrediti planom područja posebnih obilježja. Obuhvaća prostor od jezera Petnja, preko špilje Pljuskare, dvije livade, groblja i crkvice sv. Petra, sve do Brodskih Zdenaca. I nadanje će se koristiti prvenstveno kao izletnički, planinarski i rekreacijski prostor.

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznica, javne komunikacije, produktovodi)

Ceste

Dobra prometna infrastruktura omogućuje kvalitetan i ujednačen razvoj naselja. To se odnosi i na razvoj komunalne infrastrukture koja u pravilu prati prometni sustav. Primarni prometni pravac sjever - jug potrebno je nadopuniti novom državnom cestom.

Prostornim planom Županije planirana je izgradnja nove trase državne ceste kao obilaznice naselja Rastušje - Grabarje - Podcrkavlje. U oblikovanju trase D53 - obilaznice - potrebno je primijeniti nešto blaže prometno-tehničke elemente.

Dio državne ceste D53 kroz naseljena mjesta bit će izgradnjom obilaznice kategoriziran kao lokalni, odnosno ulični dio prometnog sustava uz maksimalno iskorištenje postojećih trasa i uklapanje u njih. U naselju Podcrkavlje predviđena je izgradnja spojne ceste s obilaznom državnom cestom D53.

Županijska cesta (Ž4162) i lokalne ceste u naseljenim područjima, odnosno tamo gdje su kao ulični koridori obavezno moraju biti izgrađeni pješački hodnici, parkirališni prostori i autobusna stajališta izvan kolnika, te po potrebi biciklističke staze.

Sve prometne koridore u općini Podcrkavlje potrebno je planski modernizirati i tehnički opremiti, te međusobno povezati novim trasama.

U građevinskim područjima stambene i ostale prateće izgradnje građevina potrebno je riješiti i promet u mirovanju.

Postojeće prometnice zadovoljavaju, uz nužno dodatno uređenje i proširenje sustava radi što kvalitetnijeg razvoja općine.

Pod uređenjem prometnica smatra se da treba, izgraditi autobusna ugibališta s nadstrešnicama, izgraditi obostrano nogostupe u naseljima, nadopuniti i održavati horizontalnu i

vertikalnu signalizaciju, izvesti kvalitetnu javnu rasvjetu, te osigurati kvalitetni pristup izletištima radi turističke ponude.

Javni prigradski autobusni promet putnika zadovoljava, no u daljnjem razvoju područja moguće je uvođenje i novih voznih linija s bolje usklađenim voznim redom.

Telekomunikacijska mreža

Od telekomunikacijske mreže postoji izgrađen spoj do skoro svih naselja.

Od radio-relejne mreže uspostavljene su veze između Slavenskog Broda i Podcrkavlja, a ne predviđaju se nove.

3.5.2. Energetski sustav

Elektroopskrba

Potrebe napajanja električnom energijom općina Podcrkavlje pokriva iz TS 35/10 Brodsko Brdo, preko zračnih srednjenaponskih dalekovoda do lokalnih trafostanica, koje su uglavnom izgrađene u svim naseljima.

TS 35/10 kV Donji Slatinik je postojeća industrijska transformatorska stanica izvan pogona, u bivšoj Tvornici vapna i trenutno se ne koristi.

U razvoju treba pojačati kapacitete postojećih TS u naseljima ili izgraditi nove TS.

Svim dalekovodima je u planu osiguran zaštitni koridor.

Opskrba plinom

Plin kao energent za grijanje i kuhanje nije dovoljno zastupljen. Kroz općinu prolazi magistralni plinovod poduzeća PLINACRO od sjevera prema jugu, a planiran je još jedan, te nova trasa preko Glogovice. Čelični srednjetačni plinovod ST 150 i redukcijaska stanica što je služila nekadašnjoj tvornici vapna nisu u funkciji. Izdana je lokacijska dozvola i izgrađen je glavni projekt za gradnju plinske mreže u većem dijelu općine.

Za naselja koja nisu bila predviđena tim projektom u planu je osigurana mogućnost

gradnje kada se za to steknu uvjeti. Plin bi se distribuirao preko redukcijske stanice u Slavonskom Brodu ili Porderkavlju.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav općine Porderkavlje planiran je putem glavnog vodoopskrbnog sustava s regionalnog vodovoda istočne Slavonije, tj. s planiranog novog magistralnog vodovoda od naselja Tomica prema Brodskim Zdencima. Ovaj vodovod povezo bi sva naselja i manje lokalne sustave, te poboljšao kvalitetu opskrbe pitkom vodom cijelog područja općine Porderkavlje. U sustavu bi se koristili svi prirodni resursi s područja općine Porderkavlje. To su precrpna stanica u Rastušju za 2. vodoopskrbnu zonu i vodozaštitna zona u Brodskim Zdencima. Postojeće vodospreme u Brodskim Zdencima i Donjem Slatiniku povezale bi se u cjeloviti sustav vodoopskrbe. Planom se omogućuje korištenje malih sustava (Kindrovo, Juhac, Božjak i Veliko Vrelo u Zdencima, 3 izvora u Duboviku i 2 u Glogovici) uz primjenu mjera sanitarne zaštite.

Kanalizacija

Planiran je razdjelni sustav odvodnje.

Na području općine Porderkavlje danas nema izgrađene kanalske mreže (osim u dijelu Tomice), već je sva otpadna i fekalna voda riješena putem individualnih taložnica. Radi poboljšanja uvjeta življenja predviđa se izgradnja fekalne kanalske mreže, te spajanje otpadnih voda do Rastušja, kao i spoj na slavonsko-brodski kolektor kod Tomice i povezivanje sa sustavom Bukovlje. Upuštanje oborinskih voda predviđeno je u otvorene kanale.

Ostali odvodni oborinski kanali činit će osnovnu mrežu kanalizacije i spajat će se na glavni kanal Glogovica.

Uređenje vodotoka i voda

Treba zaštititi zahvat podzemne vode i zonu sanitarne zaštite na lokalitetu Brodski Zdenci.

Predviđa se akumulacija na lokaciji Glogovačke livade i akumulacija istočno od Kindrova. Postojeća je akumulacija Petnja djelomično na području općine. Za zaštitu područja od brdskih voda postojeći vodotoci će se održavati i adekvatno uređivati gradnjom retencija ili akumulacija. Planirana akumulacija Glogovica služiti će za zaštitu od poplava nizvodnog dijela općine, ali i Slavenskog Broda. Omogućit će smanjenje dotoka vode u kanal Glogovica i preko njega u Savu. To je dugoročno rješenje. Na temelju izvršenih istražnih radova izrađen je idejni projekt. Akumulacija će imati gospodarski i turistički značaj, a može se koristiti i za tehnološku vodu. Sjeverno od nje je u okviru građevinskih područja naselja osiguran prostor za rekreacijsku zonu. Vode jezera moći će se koristiti za rekreaciju na vodi i ribolov, a okolni prostori za izlete i rekreaciju na otvorenom.

Svi potoci na području općine su bujični.

Uz Glogovicu je planom osiguran zaštitni koridor od 20 m sa svake strane od osi kanala.

Uz potoke je zaštitni koridor po 10 m obostrano.

3.6. Postupanje s otpadom

Postojeći način rješavanja otpada ne zadovoljava sanitarno-tehničke zahtjeve. Divlje deponije otpada treba sanirati.

Za odlagalište komunalnog otpada istočnog dijela Brodsko-posavske županije je izrađena prethodna studija utjecaja na okoliš. Odlagalište će služiti za potrebe općine Slavonski Šamac, Sikirevci, Velika Kopanica, Gundinci, Vrpolje, Donji Andrijevi, Garčin, Porderkavlje, Oprisavci, Klakar, Gornja Vrba i Porderkavlje.

Studijom je obrađeno 7 lokacija:

1. Katuni (područje između naselja

2. Poderkavlje - Glogovica - Dubovik
Grabovica (područje između Velike Kapanice i Divoševaca)
3. Krm (južno od naselja Donji Andrijevi)
4. Tečine (sjeveroistočno od naselja Sikirevi)
5. Selišta (područje između naselja Trnjanski Kut - Oprisavci - Zadubravlje)

* Kao najpovoljniju predlaže se lokaciju 7) Selišta (područje između naselja Trnjanski Kut - Oprisavci - Zadubravlje) jer je hidrogeološki vrlo povoljna, i to je osnovni razlog zašto je svrstana na prvo mjesto.

* Kao druga ističe se lokacija 1) Katuni (područje između naselja Poderkavlje - Glogovica - Dubovik) koja je također hidrogeološki vrlo povoljno područje, međutim nalazi se na rubu razmatranog područja što će svakako uvećati cijenu rada odlagališta zbog povećanih transportnih troškova, ali ne bitno.

* Lokacija 2) Grabovica (područje između naselja Velike Kapanice i Divoševaca) je na trećem mjestu, iako se pretpostavlja da je razina podzemne vode dosta visoka, što bi se trebalo ispitati izvođenjem istražnih radova.

Studijom se predlaže da se odabere lokacija 2) Grabovica (područje između naselja Velike Kapanice i Divoševaca) kao najpovoljnija lokacija za odlaganje otpada na razmatranom području, iako se pretpostavlja da je razina podzemne vode dosta visoka, što bi se trebalo provjeriti izvođenjem istražnih radova.

U Poderkavlju će se urediti prostor za sakupljanje sekundarnih sirovina.

3.7. Sprečavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Za cijelo područje općine je potrebno provoditi biološku sanaciju.

Pogon privrednih djelatnosti koji će se graditi mora imati sisteme zaštite okoliša, bilo da se oni ugrađuju u tehnologiju proizvodnje, ili

se izvode drugim metodama. Zaštita od buke, zagađenja zraka, vibracija, elektroenergetskih zračenja, otpadnih voda, tehnološkog otpada i dr. mora biti riješena, u skladu s posebnim propisima.

Svi veći građevni zahvati na broskom području moraju prethodno biti provjereni odgovarajućim idejnim rješenjem radi sprečavanja nepovoljnih utjecaja.

Zaštita od požara

Planom su osigurane mjere zaštite prilagodene ovoj vrsti plana. Efikasnost zaštite od požara postiže se adekvatnom organizacijom prostora: načinom uređenja, razmještanjem zona naselja i pristupnošću javnim kolnim površinama do svih dijelova naselja.

Potrebno je osigurati dovoljan tlak vode, te adekvatni raspored hidranata.

Potrebno je osigurati vatrogasne pristupe do svih dijelova naselja.

Zaštita stanovništva od ratnih opasnosti

Prema smjernicama za planiranje izgradnje skloništa izrađenim za potrebe Prostornog plana Županije određeno je da je općina Poderkavlje u četvrtoj zoni ugroženosti. U naseljima općine će se zaštita i spašavanje stanovnika rješavati izgradnjom zaklona (podruma).

Nesmetano kretanje invalidnih osoba

Pristupni putovi moraju biti tako predviđeni da je moguć pristup invalida do svih građevina preko skošenih rubnjaka. Kod izdavanja lokacijske dozvole i projektiranja potrebno se pridržavati važećih propisa o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje urbanističko-arhitektonskih barijera u urbanističkom planiranju i projektiranju.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA**

1. Razgraničenje javnih zona i drugih namjena vrši se na osnovi plana namjena površina uz uvažavanje stvarnog stanja na terenu i vlasničkih odnosa. To se odnosi i na prometne koridore.
2. Lokacijskom dozvolom se može odrediti granica građevnih čestica tako da u što većoj mjeri odgovaraju stvarnom stanju. Pri tome više od 50% površine mora biti u zoni osnovne gradnje.
3. Razgraničenje javnih prometnih površina, površina određenih za gradnju gospodarskih djelatnosti, građevinska područja naselja, te šumskih i poljoprivrednih površina, kao i površina za šport i rekreaciju prikazano je u kartografskom prikazu 1. - Korištenje i namjena prostora.
4. U planu namjene površina su detaljno razgraničene zone različitih namjena. Razgraničenje građevinskih područja naselja je određeno u pravilu granicama postojećih čestica ili na osnovi drugih elemenata od značaja za pojedinu namjenu (reljef, dubina čestice, oblik i sl.)
5. Kod određivanja plana namjene prostora izvršena je sistematizacija namjene vodeći računa o očuvanju prirodnih vrijednosti nudeći mogućnost razvoja u svakom od naselja u skladu s mogućnostima i rastom broja stanovnika.
6. Sistematizacija namjene površina je izvršena po slijedećim grupama:
  - a) prostori za razvoj i uređenje
    - * razvoj i uređenje prostora naselja
    - * razvoj i uređenje prostora izvan naselja

- * poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene
  - * uređenje vodotoka i voda
  - * šume i druge neizgrađene površine
- b) promet
- * cestovni promet

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA**2.1. Građevine od važnosti za državu i Županiju**

1. Na području općine planira se gradnja dijela trase nove državne ceste (D53). Na nju nije dozvoljen izravan pristup s okolnih parcela. Županijski značaj će imati i akumulacija Glogovica. Radne zone bit će od županijskog značaja.

Gradnja ovih građevina može se izvoditi na temelju lokacijske dozvole u kojoj će biti propisani detaljni uvjeti uređenja i zaštite građevina.

2.2. Građevinska područja naselja

1. Prilikom formiranja građevinskih područja naselja planom se razlikuju izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja. Formiranje novih građevinskih područja predloženo je tamo gdje postojeća izgradnja nije bila obuhvaćena građevinskim područjem, gdje je bilo ocijenjeno da je povećanje građevinskog područja prihvatljivo (uz postojeće prometnice u kontaktnim zonama s postojećim izgrađenim područjem, kao interpolacije u postojećim naseljima, te u blizini novih razvojnih elemenata, poput radne zone).
2. Granice građevinskog područja utvrđene su, u pravilu, granicama katastarskih čestica na kopiji katastarskog plana u mjerilu 1:5000.

* Na građevinskom području ne smiju

se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili upotrebom neposredno ili potencijalno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, ili ugrožavale vrijednost čovjekova okoliša, niti se smije zemljište uređivati ili koristiti na način koji bi izazvao takve posljedice.

* Unutar granice građevinskog područja, zemljište se može parcelirati samo u svrhu osnivanja građevnih čestica, i to na osnovi izvoda iz Prostornog plana uređenja općine Podcrkavlje, građevinske dozvole (obiteljske građevine do 400 m² BRP) ili lokacijske dozvole za ostale građevine.

3. U okviru ovih područja mogu se graditi stambene, pomoćne, radne i gospodarske građevine, manji pogoni, pilane, građevine motela, hotela, prateći sadržaji i škole, vrtići, upravne građevine, crkve, trgovine, turistički, ugostiteljski, komunalni objekti i uređaji, te ostale građevine koje služe funkcioniranju naselja.
4. Lokacije za nestambene sadržaje nisu ovim planom diferencirane. Time se omogućava izbor lokacije u trenutku donošenja odluke o gradnji, kada će se takvi sadržaji graditi u nekom od naselja.
5. Na jednoj građevnoj čestici u zonama građevinskog područja može se graditi stambena, stambeno-poslovna ili poslovna građevina.
6. Uz stambenu ili poslovno-stambenu građevinu mogu se graditi pomoćne gospodarske i manje poslovne građevine koje sa stambenom građevinom čine jednu funkcionalnu cjelinu.
7. Za poslovne građevine primjenjuju se odredbe za nisku stambenu izgradnju utvrđene ovim planom.

8. Pomoćnim građevinama smatraju se garaže, spremišta i ljetne kuhinje.

9. Gospodarskim građevinama smatraju se:

- one bez izvora zagađenja: šupe, kolnici, sjenici, spremišta poljoprivrednih proizvoda i sl.,
- s izvorima zagađenja: staje, svinjci, kokošinjci, kunićnjaci i sl.

10. Manjim poslovnim građevinama smatraju se:

- za tihe i čiste djelatnosti, bez opasnosti od požara i eksplozije; krojačke, frizerske, postolarske i fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kaffeji, buffeti i sl.
- za bučne djelatnosti: automehaničarske radionice, limarije, lakirnice, bravarije, kovačnice, stolarije (drveni i plastični proizvodi), tapetarije, ugostiteljski objekti s glazbom i slično.

11. Na neizgrađenom i neuređenom građevinskom zemljištu minimalna veličina građevne čestice određuje se za nisku stambenu izgradnju:

- za izgradnju građevina na slobodnostojeći način minimalne širine 12 m i minimalne dubine 20 m; udaljenost površine unutar koje se razvija tlocrt građevine ne može biti manja od 1,0 m od susjedne međe, ako se ne izvode otvori na zidu, odnosno 3,0 m ako se izvode otvori,
- za izgradnju poluugrađenih građevina minimalna širina građevne čestice je 10,0 m, a minimalna dubina 22,0 m.
- za izgradnju građevina u nizu (ugrađeni) minimalna širina građevne čestice je 7,0 m, a minimalna dubina 26,0 m.

12. Ove odredbe se odnose na veličinu, oblik građevne čestice i način lociranja stambene, pomoćne i poslovne građevine koje se interpoliraju u postojeću građevinsku strukturu ili koje su izgrađene prije stupanja na snagu ovog plana. Ukoliko su na pročelju susjedne čestice na izgrađenoj građevini izvedeni otvori, udaljenost građevine od susjedne granice građevne čestice mora iznositi najmanje 3.0 m. Kod manje udaljenosti obvezno se izvodi protupožarni zid bez ikakvih otvora, a na krovnoj plohi prema susjedu obvezno se izvodi snjegobran.
13. Građevine ne smiju svojom lokacijom ometati ili ugrožavati pješački kolni promet, odnosno s aspekta osunčanja i prozračenja negativno utjecati na zaštićene uvjete stanovanja i rada na susjednim česticama.
14. Brutto izgrađenost građevne čestice u zoni niske stambene izgradnje sa stambenim i pomoćnim građevinama iznosi najviše 50%, a sa stambenim pomoćnim i poslovnim sadržajima 60% od ukupne površine čestice, izuzev ako se radi o rekonstrukciji povijesnih ili drugih zaštićenih dijelova naselja gdje izgrađenost može biti veća, ali ne veća od zatečene.
15. Za stambenu građevinu poljoprivrednog proizvođača uz koju će se graditi i gospodarska građevina za potrebe poljoprivredne proizvodnje, osim tovišta, dubina čestice ne može biti manja od 40,0 m.
16. U zoni niske stambene izgradnje etažna visina stambene građevine ne može biti veća od podrum i 2 nadzemne etaže; a za gospodarske pomoćne i male poslovne građevine ne veća od prizemlja.
17. Ispod građevine iz stavka 1. ovog članka mogu se graditi podrumi, a tavanski prostori se mogu uređivati u potkrovlju visine nadozida max. 1,5 m.
18. Podrumom se smatra etaža kod koje kota gornjeg ruba njene stropne konstrukcije nije viša od 1,0 m od kote konačno zaravnatog terena na najnižem dijelu, izravno uz građevinu.
19. Horizontalni i vertikalni gabariti građevina, oblikovanje pročelja i krovišta, te upotrijebljeni građevinski materijali moraju biti usklađeni s okolnim građevinama i krajolikom.
20. Krovišta se moraju izvesti kosa, a nagib je definiran tehničkim normativima za određenu vrstu pokrova. Max. nagib krovišta je do 45°.
21. Na industrijskim i javnim građevinama krov se može izvesti na drugačiji način, ovisno od načina osvjetljenja i tehnološkog procesa u građevini. Iznimno, s aspekta osvjetljenja i prozračenja okolnog prostora, na pomoćnim građevinama i dograđenim dijelovima stambenih građevina može se izvesti ravan krov.
22. U starim dijelovima naselja s vrijednom ruralnom arhitekturom preporučuje se korištenje građevinskih elemenata karakterističnih za tu arhitekturu. Građevine koje se izgrađuju na poluugrađeni način ili u nizu moraju s građevinom na koju su prislonjene činiti arhitektonsku cjelinu.
23. Građevine koje se izgrađuju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3,0 m od granice susjedne građevne čestice ako imaju otvore. Građevine koje se izgrađuju na poluugrađeni način jednom svojom stranom se prislanjaju na granicu susjedne građevne čestice uz postojeću ili novoplaniranu susjednu građevinu.
24. Građevine koje se izgrađuju u nizu moraju se s dvjema svojim stranama prislanjati na granicu susjednih građevnih čestica, uz susjedne građevine s kojima formiraju niz.

25. Prisloni zidovi na građevine u nizu moraju se izvesti kao protupožarni, a ukoliko se izvodi goriva krovna konstrukcija isti moraju presjecati krovšte po cijeloj dužini.
26. Teren oko zgrade, potporni zidovi, terase i sl., treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih građevina.
27. Stambene građevine u higijenskom i tehničkom smislu moraju zadovoljavati valjane standarde i mora se utvrditi za njih da moraju imati odgovarajuću površinu, prostorije i naročito sanitarni čvor prilikom izrade lokacijske dozvole.
28. Priključivanje građevine na električnu mrežu obavlja se u skladu s uvjetima HEP-a. Ako na dijelu građevinskog područja na kojem će se graditi postojeća vodovodna mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, stambena se građevina obvezno putem priključka na vodovod opskrbljuje vodom, u suprotnom slučaju opskrba vodom rješava se na higijenski način prema mjesnim prilikama.
29. Otpadne vode iz kućanstva u mjestima bez kanalizacije moraju se ispuštati u nepropusne septičke jame. U vodotoke se ne smije ispuštati osoka, otopine umjetnih gnojiva kao i druge štetne tvari, posebno iz manjih poslovnih građevina.
30. Otpadne vode iz industrijskih kompleksa moraju se prethodno pročistiti, odnosno stručno dokazati da svojom agresivnošću ne utječu na zagađenje čovjekova okoliša.
Kruti otpad se može odlagati samo na za to određena mjesta.
Na građevinskom području može se spaljivati samo drvo i ligno celulozni otpad.
31. Javna prometna površina unutar granica građevinskog područja na koju postoji izravni prilaz s građevne čestice ili je uvjet za osnivanje građevne čestice mora se projektirati, graditi i uređivati kao trg ili ulica tako da omogućava vođenje ostale infrastrukture, te mora biti vezana na sustav javnih cesta.
32. Ulicom se smatra svaka cesta ili put unutar granica građevinskog područja uz koji se izgrađuju stambene građevine i na koji građevine imaju izravni pristup. Ulica mora imati širinu kolnika propisanu Zakonom.
33. Minimalna udaljenost regulacijske linije od ruba kolnika treba osigurati mogućnost izgradnje odvodnog jarka, usjeka i nogostupa.
34. Iznimno, uz kolnik slijepe ulice može se osigurati izgradnja nogostupa samo uz jednu njenu stranu. Ne može se dozvoliti izgradnja građevine i ograda, te podizanje nasada koji bi sprečavali proširenje suviše uskih ulica, uklanjanje oštirih zavoja, odnosno koji bi zatvarali vidno polje i time ometali promet.
35. Ulična ograda se podiže iza regulacijske linije.
36. Kada se javna cesta, koja prolazi kroz građevinsko područje, uređuje kao ulica, udaljenost vanjskog ruba ulične ograde ne može biti manja od osi županijske ceste 9,5 m a lokalne ceste 6,0 m.
37. Prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu treba odrediti tako da ne ugrožava javni promet.
38. U slučaju kada se građevna čestica nalazi uz spoj sporedne ulice koja ima značaj regionalne ceste, prilaz s te čestice na javnu prometnu površinu obvezno se ostvaruje preko sporedne ulice.
39. Za neizgrađeni dio građevinskog područja koji se širi uz državnu ili županijsku cestu, u pravilu treba osnivati

zajedničku sabirnu ulicu, preko koje će se ostvariti direktan pristup na javnu prometnu površinu za daljnju izgradnju uz tu cestu.

U pravilu treba onemogućiti širenje građevinskog područja naselja uz državne ceste. Uz njih se i izvan građevinskog područja mogu graditi samo prateći sadržaji tranzitnog prometa, kao što su benzinske pumpe, autobusna stajališta, ugostiteljski objekti, parkirališta i sl.

40. Izravni prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu ne može biti uži od 3,0 m.
41. Ukoliko se unutar građevne čestice utvrđuje lokacijska dozvola za poslovnu građevinu s djelatnošću koja iziskuje upotrebu vozila ili je vozilo predmet djelatnosti, do iste se mora osigurati kolni pristup s javne prometne površine minimalne širine 3,0 m.
42. Za ostale djelatnosti nužno je osigurati posebni pješački pristup s javne prometne površine, min. 1,2 m.

2.3. Građevinska područja vikend zona za povremeno stanovanje

1. Slijedom tradicije dosadašnjeg razvoja određene su površine za vikend zone povremenog stanovanja uz naselja Tomica, Rastušje, Grabarje, Kindrovo, Podcrkavlje i Glogovica. Granice su im ucrtane na kopiji katastarskog plana u mjerilu 1:5000.
2. U zonama povremenog stanovanja može se na jednoj građevnoj čestici graditi po jedna građevina bez izvora zagađenja. Iznimno se može graditi i druga pomoćna zgrada ako konfiguracija terena ne omogućuje smještaj pomoćnih prostorija u zgradi za povremeno stanovanje.
3. Na zemljištu koje je pod šumom ne

može se graditi iako je čestica unutar građevinskog područja za povremeno stanovanje.

4. Graditi se može samo na onim česticama koje imaju osiguran priključak na put.
5. Minimalna površina građevne čestice za povremeno stanovanje ne može biti manja od 240 m².
6. Udaljenost zgrade od susjednih međa ne može biti manja od 3,0 m.
7. Visina zgrada za povremeno stanovanje može biti do: podrum, prizemlje i potkrovlje.
8. Maksimalno brutto razvijena površina zgrada za povremeno stanovanje može biti do 75 m².
9. Tlocrtna izgrađenost građevne čestice za povremeno stanovanje iznosi najviše 30%.
10. Zgrade za povremeno stanovanje mogu se graditi samo na slobodnostojeći način.
11. Krovne plohe zgrada za povremeno stanovanje u pravilu trebaju biti kose, pokrivene crijepom. Iznimno se mogu graditi i s krovom drugog oblika, ako se dokaže da se skladno uklapaju u krajolik. Kao dokaz služiti će fotomontaža s trodimenzionalnim prikazom.
12. Prilaz sa čestice na put ne može biti uži do 3 m.
13. Opskrba vodom i odvodnja rješavat će se, u pravilu, na lokalnoj razini.
14. Opremanje komunalnom infrastrukturom ovisit će o mogućnostima investitora i ne predstavlja prioritet u komunalnom opremanju na općinskoj razini.
15. Postojeće izdvojene zgrade za odmor građene na temelju dosadašnjeg plana imat će status izdvojenog građevinskog

područja uz predočenje dokaza o pravnom statusu.

2.4. Izgrađene strukture izvan naselja Smjernice za građenje izvan građevinskih područja:

1. Izvan građevinskih područja naselja može se planirati gradnja u skladu s vrijednostima i osobitostima prostora i to:

a) Na poljoprivrednom zemljištu, kojeg čine:

- zemljište privedeno do visoko-produktivnog stanja,
- uređeno zemljište planirano za visoku produktivnost,
- zemljište visokoproizvodnog potencijala,

moгу se graditi:

- gospodarske i uz njih stambene građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti,
- građevine prometne, energetske, komunalne i druge infrastrukture,
- građevine za istraživanje energetskih mineralnih sirovina,

b) Na ostalom poljoprivrednom zemljištu mogu se graditi:

- gospodarske i stambene građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma,
- građevine u funkciji zdravstva,
- rekreacijske građevine i sadržaji u funkciji rekreacije koja koristi prirodne resurse,
- građevine prometne, energetske, komunalne i druge infrastrukture,
- građevine vodosposodarstva, i
- građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina,

c) U šumama i na šumskom zemljištu mogu se graditi:

- građevine potrebne za gospodarenje šumama,
- građevine infrastrukture predviđene ovim planom,

- sadržaji i građevine športa i rekreacije (ugostiteljske i smještajne građevine ako su u funkciji rekreacije koja koristi prirodne resurse),
- građevine u funkciji lova i lovnog turizma,
- ostali sadržaji neophodni za funkcioniranje kontroliranog izletničkog turizma, i
- građevine od interesa za obranu.

Gradnju treba provesti u skladu sa Zakonom i Osnovama gospodarenja šumama.

2. Gospodarske građevine izvan građevinskog područja su:

a) za obavljanje intenzivne ratarske i (ili) stočarske proizvodnje:

- građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju (staje, svinjci, kuničnjaci, peradarnici),
- građevine za skladištenje poljoprivrednih proizvoda,
- građevine za sklanjanje vozila i oruđa za ratarsku proizvodnju, te njihovo održavanje,
- ostale pomoćne građevine potrebne za obavljanje poljoprivredne djelatnosti.

3. U dijelu građevina ili kao posebne građevine u okviru gospodarskog kompleksa (stana, salaša, farme), mogu se urediti prostori za dnevni boravak i prehranu djelatnika na gospodarstvu.

b) pojedinačne građevine u funkciji

- poljoprivredne proizvodnje su:
- vinogradske kućice u vinogradima,
- spremišta voća i voćnjaci,
- staklenici i plastenici,
- spremišta alata, i
- ostale slične vrste poljoprivrednih građevina.

4. Građevine u rekreacijskim zonama i sadržaji koji koriste prirodne resurse:
- lovačke i ribarske kuće,
  - građevine uz prostore za uzgoj konja i konjičke športove,
  - kupališta s pratećim sadržajima.
5. U dijelu kompleksa mogu se graditi:
- stambene građevine za stanovanje, stalni ili povremeni boravak vlasnika i djelatnika na gospodarstvu i njihovih obitelji (stambene građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje),
  - građevine i sadržaji u funkciji seoskog turizma,
- ako zemljišna površina u funkciji proizvodnje nije manja od 10 ha i ako udaljenost farme od naselja nije manja od 500 m.
6. Stambene građevine, te građevine i sadržaji seoskog turizma u funkciji su poljoprivredne proizvodnje, pa se ne mogu graditi na česticama na kojima nisu ranije izgrađene (ili se istovremeno ne grade) građevine i sadržaji gospodarske namjene.
7. Udaljenosti gospodarskih građevina za intenzivnu stočarsku proizvodnju od naselja, koje ovise o njihovoj veličini, odnosno kapaciteta izraženom u jedinici "uvjetnog grla", prikazane su u slijedećoj tablici:

TABLICA 5.

VRSTA STOKE	max. KAPACITET GRAĐEVINE (Broj grla prema udaljenosti stočarskog gospodarstva - farme od naselja)				
	100	200	300	400	500
udaljenost od naselj - m	100	200	300	400	500
Uvjetna grla	50	100	200	400	800 i više
Krave, steone junice	50	100	200	400	800 i više
Bikovi	33	67	133	267	533
Junad 1 - 2 godine	71	143	286	571	1142
Junad 6-12 mjeseci	100	200	400	800	1600
Telad	200	400	800	1600...	
Krmača + prasad	167	303	606	1212...	
Tovne svinje do 6 mj.	200	400	800	1600...	
Teški konji	42	83	166	333	667
Srednje teški konji	50	100	200	400	800
Laki konji	63	125	250	500	1000
Ždrebad	67	133	267	533	1067

8. Pod uvjetnim se grlom podrazumijeva grlo težine 500 kg i obilježava koeficijentom 1. Sve vrste i kategorije stoke svode se na uvjetna grla primjenom odgovarajućih koeficijenata, i to za:

VRSTA STOKE	KOEFICIJENT
-------------	-------------

- krava, steona junica	1,00
- bik	1,50
- vol	1,20
- junad 1-2 god.	0,70
- junad 6-12 mjeseci	0,50
- telad	0,25
- krmača+prasad	0,30
- tovne svinje do 6 mjes.	0,25
- mlade svinje 2-6 mjes.	0,13
- prasad do 2 mjeseca	0,02
- teški konji	1,20
- srednje teški konji	1,00
- laki konji	0,80
- ždrebac	0,75
- ovce i ovnovi	0,10
- janjad	0,50

9. Prema koeficijentima pojedinih vrsta stoke mogu se proračunati udaljenosti građevina za smještaj više vrsta stoke.

10. Gospodarske i uz njih stambene građevine građene izvan građevinskog područja naselja treba graditi na tragu lokalne tradicije izdvojenih ratarskih i stočarskih gospodarstava - stanova.

11. U prostornoj koncepciji organizacije gospodarstva i oblikovanja građevina, te upotrijebljenih materijala, treba slijediti principe uklopivosti u ambijent ruralnog pejzaža.

12. Vinogradske kućice i spremišta voća mogu se graditi u vinogradima i voćnjacima čija površina nije manja od 2000 m².

13. Ukupno razvijena netto površina vinogradske kućice, odnosno spremište voća, ne može biti veća od 45 m², dok maksimalna netto površina prizemlja može iznositi 30 m².

14. Dio netto površine vinogradske kućice, odnosno spremišta voća, koji služi za sklanjanje ljudi, ne može biti veći od 15 m².

15. Spremište alata ne može biti veće od 15 m² netto površine.

16. Etažna visina pojedinačnih gospodarskih građevina je prizemlje uz mogućnost izgradnje podruma.

17. Oblikovanje građevine mora biti u skladu s lokalnim tradicijskim graditeljstvom. Pri tome:

- gornja kota podne ploče prizemlja, odnosno stropne konstrukcije podruma, ne može biti viša od 30 cm od kote konačno zaravnatog terena,
- svijetla visina prizemlja ne može biti veća od 260 cm,
- krov mora biti dvostrešan, nagiba 30-45 stupnjeva,
- drveno krovište pokriveno crijepom ili šindrom postavlja se na stropnu konstrukciju bez nadozida.

18. Udaljenost građevine od ostalih međa ne može biti manja od 1,0 m.

19. Kada se građevina gradi u blizini sjeverne međe sa susjednim vinogradom; voćnjakom ili drugim poljoprivrednim zemljištem, njena udaljenost od te međe ne može biti manja od 3,0 m.

20. Udaljenost građevina od ruba šume ne može biti manja od 10 m.

21. Međusobna udaljenost građevina ne može biti manja od 6,0 m.

22. Prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu mora se odrediti tako da ne bude ugrožen promet na javnoj prometnoj površini.

23. Prigodom gradnje infrastrukturnih građevina, a koje se grade izvan građevinskog područja naselja, osobito građevina za gospodarenje otpadom,

većih trafostanica, širenja groblja, eventualnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, vodosprema, šljunčara, gliništa i sl., potrebno je voditi računa o njihovoj smještaju i izgledu, osobito u slici bližeg naselja i okolnog krajobraza.

24. Izvan građevinskog područja mogu se graditi samo zakonom propisane građevine, građevine infrastrukture, građevine potrebne za obranu zemlje, te infrastruktura poljoprivrednog zemljišta.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

1. U zonama za smještaj gospodarskih djelatnosti je moguće graditi industrijske, skladišne, upravne i trgovačke prostore, a ne smiju se graditi građevine za stanovanje. Osnovni uvjet za izgradnju takovih sadržaja u ovim prostorima je njihova ekološka prihvatljivost u smislu sprečavanja zagađenja okoliša zbog neposredne blizine naselja i poljoprivrednih površina za proizvodnju hrane.
2. Smještaj gospodarskih djelatnosti manjih kapaciteta moguć je i unutar građevinskih područja naselja na posebnim građevnim česticama ili uz građevine za stanovanje, u posebnim građevinama ili u sklopu stambene građevine pod uvjetom da se poštuju proporcije za visinu i izgrađenost čestice koje se primjenjuju za stambene građevine.
3. Zone gospodarskih djelatnosti sadrže industrijske građevine, skladišta, servise i zanatsku proizvodnju. Izgradnja u ovoj zoni se izvodi u pravilu na osnovi lokacijske dozvole.
4. U zoni gospodarskih djelatnosti mogu se izgrađivati samo građevine čiste industrijske i druge proizvodnje, te skladišta i servisi koji svojim

postojanjem i radom ne otežavaju i ugrožavaju život u naselju.

5. Izgrađenost građevne čestice u zoni gospodarskih djelatnosti ne može biti veća od 60% s tim da se od preostalog dijela, 20% građevne čestice mora urediti kao zelena površina proizvodnog kompleksa.
6. Etažna visina građevina ne može biti veća od prizemlja, dva kata i potkrovlja uz mogućnost izgradnje podruma.
7. Visina građevine zbog tehnološkog procesa ili drugih razloga može biti i veća, ako se njena opravdanost dokaže arhitektonsko-urbanističkim rješenjem uz posebno vrednovanje vizura naselja, izgrađenog po ovlaštenom arhitektu.
8. Pomoćna građevina može biti prislonjena na stambenu uz uvjet da je prislanjajući zid izgrađen od vatrootpornog materijala; u protivnom ova udaljenost ne može biti manja od 2,0 m.
9. Udaljenost gospodarskih građevina s izvorima zagađenja ne može biti manja od 20,0 m od regulacijske linije, a od stambenih i manjih poslovnih građevina ne može biti manja od 2,0 m.
10. Udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina u kojima se sprema sijeno ili slama ili su izgrađeni od drveta mora iznositi od granice susjedne građevne čestice najmanje 5,0 m, a od stambenih i poslovnih građevina min. 15,0 m.
11. Udaljenost od susjedne granice građevne čestice može biti i manja, ukoliko se gnojište izradi kao nepropusno, a zidovi gospodarskih građevina izrade od vatrootpornog materijala.
12. Udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina od građevine za snabdijevanje vodom (bunari, izvori, cisterne i sl.) ne može bit manja od 20,0 m.
13. Udaljenost pčelinjaka od stambene i

- poslovne građevine te gospodarske građevine sa stokom ne može biti manja od 10,0 m.
14. Udaljenost pčelinjaka ne može biti manja od 15 m od regulacijske linije, a 5,0 m od granice susjedne građevne čestice ako su letišta okrenuta prema toj strani a 3,0 m ako su okrenuta u suprotnom smjeru.
15. Gospodarske građevine moraju imati zidove izvedene od vatrootalnog materijala, a ako se grade uz granicu susjedne čestice moraju imati vatrootporni zid otpornosti min. 2 sata prema susjednom zemljištu i mogu biti prislonjeni na susjedne građevine.
16. Zidovi staje moraju se graditi od negorivog materijala, dok se svinjci i peradarnici, kao i staje za ovce, koze i kuniće mogu podizati od drvene građe. Pod u staji i svinjcu mora biti nepropustan za tekućinu i mora imati rigole za odvodnju osoke u gnojišnu jamu.
17. Dno i stijene gnojišta do visine 50,0 cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala. Sva tekućina iz staje, svinjaca i gnojišta mora se odvesti u jame ili silose za osoku i ne smije se razlijevati po okolnom terenu.
18. Jame i silosi za osoku moraju imati siguran i nepropustan pokrov, te otvore za čišćenje i zračenje. U pogledu udaljenosti od ostalih građevina i naprava vrijede za jame i silose za osoku jednaki propisi kao za gnojište.
19. Gospodarske građevine s izvorima zagađenja ne mogu se graditi u dijelovima građevinskog područja na kojem je to regulirano posebnom odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.
20. Tovilišta stoke i peradi mogu se graditi na udaljenostima većim od navedenih u slijedećoj tablici:

goveda	svinje	perad	od ostalih dijelova građ. područja	od mag. i glavnih reg. cesta	od reg. cesta
kom	kom	kom	m	m	m
50 - 350	100 - 750	2.000 - 15.000	200	100	50
350 - 1.000	750 - 2.000	više od 15.000	300	100	50
više od 1.000	više od 2.000		500	200	100

21. Za stočne i peradarske građevine (farme) kapaciteta preko 500 uvjetnih grla, obvezna je izrada studije o utjecaju na okoliš.

22. Lokacijskom dozvolom za izgradnju tovišta trebaju se utvrditi uvjeti:

- za opskrbu vodom,
- za djelotvorno pročišćavanje otpadnih voda i mjere za zaštitu čovjekovog okoliša,
- za prostor za boravak ljudi,
- za sadnju zaštitnog drveća.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

1. Planom nisu posebno izdvojene površine za društvene djelatnosti, da se ne bi ograničila izgradnja u pogledu izbora lokacije. Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar granica građevinskih područja na posebnoj građevnoj čestici ili na čestici sa stambenom građevinom, u sklopu stambene građevine ili u posebnoj građevini uz uvjet da se poštuje izgrađenost građevne čestice i katnost propisana za stambene građevine.
2. Parkiralište za automobile uredit će se prvenstveno na građevnoj čestici.
3. Treba težiti izgradnji koja predstavlja arhitekturu sa skladnom i logičnom postavom u odnosu na ulicu, okolnu izgradnju i reljef.
4. Moguća je gradnja građevina sa sadržajima kulture, socijalne i zdravstvene zaštite, vjerskih građevina, dvorane za šport, komunalne građevine, dječjeg vrtića, osnovne škole, posebne namjene.
5. U postojećim građevinama javne namjene u pravilu se može zadržati postojeća javna namjena.

6. Prenamjena jedne u drugu javnu namjenu je moguća.

4.1. Uvjeti uređenja i gradnje športsko-rekreativskih građevina

1. Površine unutar kojih se uređuju otvorena i natkrivena igrališta i druga oprema za šport sadržavane u okviru građevinskih područja naselja.

- Na tim se površinama moraju urediti pristupni putevi, pješačke staze, nadstrešnice, slobodne zelene površine.
- Graditi se mogu građevine u funkciji športa na otvorenom, tj. kao prateći sadržaji: svlačionice, sanitarni čvor, manji ugostiteljski prostor i sl., visine jedne do dvije nadzemne etaže s mogućom izgradnjom podruma. Zatvoreni športski tereni mogu se graditi i kao dvorane za škole.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

5.1. Prometni sustav

1. Koridori cestovne mreže namijenjeni su za izgradnju cesta i cestovnih građevina, prometnih površina pješačkog, biciklističkog i javnog prometa, objekata namijenjenih pružanju prometnih usluga (benzinske postaje, moteli, praonice vozila), te ostalih infrastrukturnih objekata i zaštitnog zelenila, a u skladu s uvjetima i propisima Zakona o cestama. Najmanja širina kolnika za ulice može biti 7,0 m, a za lokalne i pristupne ulice 6,0 m.

2. U koridoru javnih cesta izvan građevinskog područja i u građevinskom području naselja, mogu se graditi građevine za pružanje usluga sudionicima u prometu kao što su:

7. Za višestambene zgrade mora se osigurati minimalan broj parkirališnih mjesta prema normativu: 1 stan = parkirališno mjesto na vlastitoj čestici. Niska stambena izgradnja zadovoljava parkirališne potrebe na vlastitoj čestici.

8. Širina regulacijskih profila cesta - ulica unutar građevinskog područja mora osigurati izgradnju svih prometnih površina u skladu s rangom i funkcijom ceste u naselju, te mora osigurati kvalitetnu odvodnju oborinskih voda.

9. U okviru kategorija pristupnih (stambenih) ulica koje su u funkciji pristupa do 20 stambenih građevina u slučaju otežanih terenskih uvjeta, ili ograničenja već postojećom izgradnjom mogu se navedene ulice urediti kao kolno-pješačke (min $\delta=5,5$ m). Biciklistička staza ili traka min. 1,5 m uz nagib do 8%.

5.2. Telekomunikacijska mreža

1. Pri izdavanju lokacijskih dozvola potrebno je planirane telekomunikacijske vodove predvidjeti prvenstveno kao podzemne.

2. Kanalizaciju predvidjeti javnom površinom uz prometnice, odnosno u zelenom pojasu, gdje je to moguće.

3. Križanje trase s drugim podzemnim vodovima predvidjeti 0,5 m ispod vodova HT-a, a paralelno vođenje na minimalnom odstojanju od 1 m.

4. Izmještanje i druge radnje vezane uz položene telekomunikacijske vodove treba vršiti samo uz suglasnost HT-a, TK Centra Slavonski Brod.

5.3. Plinovodi

1. Udaljenost plinovoda od pojedinih

građevina mora biti u skladu sa člankom 27. Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (NN 53/1991.).

5.4. Energetski sustav

1. Kod izgradnje trafostanica u naseljima, trafostanicu treba povezati na elektroenergetsku mrežu podzemnim kablovima.

2. Pri odabiru trase zračnog dalekovoda u pravilu treba zaobići područja i šumske površine.

3. Dalekovodima je, ovisno o naponskoj razini, potrebno osigurati zaštitne koridore i to:

-	400 kV ZDV	(48+48 m)	96 m
-	220 kV ZDV	(45+45 m)	90 m
-	110 kV ZDV	(43+43 m)	86 m
-	35 kV ZDV	(30+30 m)	60 m
-	10 kV ZDV	(15+15 m)	30 m

4. Ove građevine ne formiraju svoju građevnu česticu, a prostor ispod dalekovoda može se koristiti i u druge namjene u skladu s Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova.

5.5. Odvodnja

1. Pri izdavanju lokacijske dozvole potrebno je planiranu kanalsku mrežu za odvodnju otpadnih i oborinskih voda (kanalizacija), predvidjeti prvenstveno u koridorima prometnica. Ako to nije moguće, može ju se predvidjeti i izvan njih. Lokacija uređenja će se određivati lokacijskim dozvolama.

- benzinske postaje,
  - praonice vozila, servisi,
  - ugostiteljski objekti (motel i sl.).
- Navedene građevine uz sve javne ceste moraju imati osiguran prostor za promet u mirovanju u okviru vlastite građevne čestice. Količina će im se odrediti lokacijskom dozvolom.
3. Uz državne ceste sve građevine moraju se graditi za svaki smjer posebno, ili mogu imati priključke na državnu cestu koji ne ugrožavaju sigurnost nivoa usluge magistralne ceste, što se mora dokazati odgovarajućim prometnim projektom.
  4. Izgradnjom i eksploatacijom pratećih uslužnih građevina nabrojanih u prethodnoj odredbi (benzinske postaje, praonice vozila, servisi, moteli i sl.) ne smiju se ugroziti sigurnost prometa na cesti, niti sniziti nivo usluge i kapacitet ceste.
  5. Na svakoj cestovnoj raskrsnici u nivou, nije dozvoljena sadnja drveća niti bilo kakva izgradnja na visini iznad 1,0m od kolnika u zoni trokuta preglednosti raskrsnice.
  6. Prilikom izgradnje, rekonstrukcije ili prenamjene bilo koje građevine u javni, poslovno-trgovački ili proizvodni sadržaj na njegovoj lokaciji (čestici) ili izravno uz njegovu lokaciju, obvezno je izgraditi minimalan broj parkirališnih mjesta prema sljedećim normativima:

Namjena sadržaja	Jedinica	Broj parking mjesta
Administrativni	75 m ² btto površine	1
Trgovački	50 m ² btto površine	1
Robna kuća	40 m ² btto površine	1
Industrija i skladišta	1 zaposlen	0,20
Servisi, obrt	1 zaposlen	0,33
Ugostiteljstvo	1 mjesto	0,35
Sportski tereni	20 sjedala	1
Škole, dječje ustanove	1 učionica - jedna grupa	1
Zdravstveni	30 m ² btto površine	1

- benzinske postaje,
- praonice vozila, servisi,
- ugostiteljski objekti (motel i sl.).

Navedene građevine uz sve javne ceste moraju imati osiguran prostor za promet u mirovanju u okviru vlastite građevne čestice. Količina će im se odrediti lokacijskom dozvolom.

3. Uz državne ceste sve građevine moraju se graditi za svaki smjer posebno, ili mogu imati priključke na državnu cestu koji ne ugrožavaju sigurnost nivoa usluge magistralne ceste, što se mora dokazati odgovarajućim prometnim projektom.
4. Izgradnjom i eksploatacijom pratećih uslužnih građevina nabrojanih u

prethodnoj odredbi (benzinske postaje, praonice vozila, servisi, moteli i sl.) ne smiju se ugroziti sigurnost prometa na cesti, niti sniziti nivo usluge i kapacitet ceste.

5. Na svakoj cestovnoj raskrsnici u nivou, nije dozvoljena sadnja drveća niti bilo kakva izgradnja na visini iznad 1,0 m od kolnika u zoni trokuta preglednosti raskrsnice.
6. Prilikom izgradnje, rekonstrukcije ili prenamjene bilo koje građevine u javni, poslovno-trgovački ili proizvodni sadržaj na njegovoj lokaciji (čestici) ili izravno uz njegovu lokaciju, obvezno je izgraditi minimalan broj parkirališnih mjesta prema sljedećim normativima:

Namjena sadržaja	Jedinica	Broj parking mjesta
Administrativni	75 m ² btto površine	1
Trgovački	50 m ² btto površine	1
Robna kuća	40 m ² btto površine	1
Industrija i skladišta	1 zaposlen	0,20
Servisi, obrt	1 zaposlen	0,33
Ugostiteljstvo	1 mjesto	0,35
Sportski tereni	20 sjedala	1
Škole, dječje ustanove	1 učionica - jedna grupa	1
Zdravstveni	30 m ² btto površine	1

5.6. Vodoopskrbni sustav

1. Pri izdavanju lokacijskih dozvola potrebno je planiranu mrežu vodovoda predvidjeti u koridorima prometnica u za to osiguranim koridorima. Ako to nije moguće, može ju se predvidjeti i izvan njih.
2. Vodozaštitna područja treba zaštititi od utjecaja potencijalnih zagađivača pri izdavanju lokacijskih dozvola za novu gradnju.
3. U zoni vodozaštite zabranit će se upotreba pesticida u poljoprivrednoj proizvodnji.
4. Mrežu vodoopskrbe treba graditi istovremeno s gradnjom kanalizacije.

5.7. Uređenje vodotoka

1. Uz kanal Glogovica treba osigurati zaštitni pojas širine 20 m obostrano, a uz ostale vodotoke u širini od 10 m obostrano.
2. Radi zaštite od poplavnih voda gradit će se akumulacija Glogovica prema projektu Hrvatskih voda.

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA**6.1. Krajobrazne i prirodne vrijednosti**

1. Krajobrazne i prirodne vrijednosti unutar općine Poderkavlje su šumska područja s izvorima potoka, obronci Dilj gore, vinogradi i voćnjaci. U općini Poderkavlje je značajni krajolik Pljuskara i okoliš Petnje, te šuma od Tomice do Crnog Potoka.
2. U botaničkim rezervatima i području

zaštićenog krajolika ne mogu se izvoditi nikakvi radovi bez prethodnog odobrenja.

3. Izgradnji u vinogradima i voćnjacima se u cilju očuvanja prirodnog pejzaža i visina limitira se podrum, prizemlje i potkrovlje, a tlocrtima izgrađenost čestice maksimalno 20%.

6.2. Zaštita nepokretnih kulturnih dobara

1. Za arheološke zone je prije svake intervencije neophodno provesti prethodno istraživanje.
2. Povijesne ruralne graditeljske cjeline s pojedinačnim građevinama graditeljske cjeline potrebno je štititi od neplanske izgradnje, te nastojati zadržati u prostoru u izvornom obliku. Svaka intervencija na tim građevinama moguća je samo na osnovi posebnih uvjeta zaštite i prethodnog odobrenja za radove izdanog od ovlaštene institucije za zaštitu spomenika kulture.
3. Na sakralnim građevinama se građevni zahvati ne mogu izvoditi bez posebnih uvjeta upravnog tijela, ovlaštenog za zaštitu spomenika kulture i prirode. Građevine se moraju održavati tako da se štite sva arhitektonska obilježja.

7. POSTUPANJE S OTPADOM

1. Planom nije određena lokacija nove deponije na području općine. Otpad će se odvoziti na zajedničku deponiju istočnog dijela Županije. Njena lokacija će se odrediti u posebnoj postupku.
2. U naseljima će se odrediti lokacije za reciklažna dvorišta.

8. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

1. Prilikom izdavanja lokacijskih dozvola za građevine gospodarskih djelatnosti, potrebno je u skladu s posebnim propisima osigurati mjere sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš (zaštita od buke, zagađenja zraka, vibracija, elektroenergetskog zračenja, pročišćavanje otpadnih voda, tehnološki otpad i sl.).
2. Prilikom izdavanja lokacijskih dozvola za ostale građevine potrebno je osigurati mjere zaštite od požara, te osigurati izgradnju zaklona. Prema Smjernicama za planiranje izgradnje skloništa, izgrađenim za potrebe Prostornog plana Županije, općina Podcrkavlje je u četvrtoj zoni ugroženosti. Zato će se zaštita i spašavanje stanovnika rješavati izradom zaklona (podruma).
3. Procjena utjecaja na okoliš izradit će se obvezno za cestu D53, nove magistralne plinovode i akumulaciju Glogovica.

8.1. Zaštita podzemnih voda

1. Radi zaštite podzemnih voda potrebno je prilikom izdavanja lokacijskih dozvola propisati i mjere zaštite:
  - izgraditi sustave za odvodnju otpadnih voda od vodonepropusnih elemenata,
  - oborinske vode s prometnih površina i parkirališta odvoditi putem slivnika s taložnica u javnu kanalizaciju,
  - naročitu pažnju posvetiti kod uređenja groblja da se drenažu i odvodnju izvede u javnu kanalizaciju, tj. da se ne ugrožavaju okolna naseljena područja.
2. Planom je predviđeno formiranje zone zaštite oko izvorišta pitke vode.

8.2. Zaštita od buke

1. Radi zaštite od buke, te stvaranja zvučnih barijera potrebna je između državne ceste i stambenih dijelova naselja sadnja visokog zelenila. Ovim planom predlaže se da se na građevnim česticama koje se nalaze uz koridore koji su ugroženi bukom (nova trasa brze državne ceste), sadi drveće u širini od 5 m, a izgradnja planira u dubini građevne čestice, što više odmaknuta od izvora buke.

8.3. Zaštita od požara

1. Pridržavajući se odredbi propisa, planom su osigurani vatrogasni prilazi do svih građevina. Lokacijskim dozvolama treba osigurati ostale prilaze i vatrogasne pristupe, te površine za rad vatrogasne tehnike u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe (N.N. 35/94).
2. Planom su osigurani koridori cjevovoda za količine vode potrebne za gašenje požara u skladu s odredbom Pravilnika o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (Sl. list 30/91., preuzet Zakonom o normizaciji NN 55/96.).

9. MJERE PROVEDBE PLANA

9.1. Obveza izrade prostornih planova

1. Nije predviđena izrada urbanističkih planova uređenja. Eventualnu potrebu izrade i obuhvat detaljnih planova uređenja, odredit će se Programom mjera za unapređenja stanja u prostoru. Za područje predloženo za zaštitu kao prirodni krajolik, od jezera Petnja preko

špilje Pljuska, crkvice Sv. Petra do Brodskih Zdenaca, izradit će se Prostorni plan područja posebnih obilježja. Taj plan bi trebao obuhvatiti i područje izvan južne granice općine Podcrkavlje na području općine Sibinj.

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

1. Nije planirana primjena posebnih mjera za poticanje razvoja.

9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

1. Za građevine što su izgrađene u skladu s propisima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju, a namjena kojih je protivna namjeni utvrđenoj ovim Planom može se, do privođenja planiranoj namjeni, izdati lokacijska dozvola.

2. Ostale građevine čija je namjena protivna planom određenoj namjeni, mogu se koristiti u postojećim gabaritima do privođenja tog dijela prostora planskoj namjeni.

3. Postojeće građevine niske stambene izgradnje koje su ostale izvan građevinskog područja, a ne mogu se smatrati izdvojenim dijelovima građevinskog područja, ili se unutar građevinskog područja nalaze u zonama druge namjene, mogu se iznimno adaptirati u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada, uz uvjet da dokumentima prostornog uređenja nisu predviđene za rušenje.

4. Neophodni obim rekonstrukcija za poboljšanje uvjeta života građana smatra se:

- dogradnja sanitarnih prostorija (WC, kupaoalice) uz postojeće stambene

građevine, koje iste u svom sastavu ili na postojećoj čestici nemaju izgrađene i to u najvećoj površini od 6,0 m²,

- preinake u smislu otvaranja vanjskih otvora na postojećim građevinama,
- konstruktivne sanacije na način zadržavanja osnovnog gabarita građevine,
- preinake unutarnjeg prostora bez povećanja volumena građevine (promjena instalacije, promjena funkcije prostora),
- konstruktivne sanacije uz sadržavanje osnovnog gabarita građevine,
- popravak postojećeg krovišta,
- izmjena ravnih krovova u kose bez podizanja nadozida,
- adaptacija tavanskog prostora unutar postojećeg gabarita građevine u stambeni prostor,
- rekonstrukcija svih vrsta instalacija,
- ograde i potporni zidovi radi saniranja terena,
- priključenje na postojeću komunalnu infrastrukturu (elektro, vodovod i plinsku mrežu).

5. Neophodni oblik rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta rada smatra se:

- izmjena uređenja i instalacija vezanih za promjenu tehnoloških rješenja, s tim da se građevine ne mogu dograđivati izvan postojećih gabarita,
- promjena namjene poslovnih prostora, ali pod uvjetom da novoplanirana namjena ne pogoršava stanje čovjekova okoliša i svojim korištenjem ne utječe na zdravlje ljudi u okolnim stambenim prostorima, ali samo unutar postojećih gabarita,
- pretvorba stambenog prostora u poslovne prostorije, ali unutar postojećeg gabarita, prema valjanim propisima,
- uređenje ili izgradnja sanitarnog čvora na dijelu poslovnog prostora unutar postojećeg gabarita građevine, ukoliko je ista neophodna za poboljšanje uvjeta rada ili uvjetovana promjenom namjene poslovnog prostora.

**III. POPIS KORIŠTENE
DOKUMENTACIJE**

U radu se korišteni slijedeći dokumenti:

1. "Prostorni plan općine Slavonski Brod"
Urbanistički institut Hrvatske, Zavod za
prostorno planiranje, Zagreb
SOUR GIK "Brod", RO Inženjering
projekt,
OOUR Projektni biro, Slavonski Brod,
12. 1987. g.
2. "Prostorni plan općine Slavonski Brod -
izmjene i dopune"
Komitet za građevinarstvo, stambene,
komunalne poslove i prostorno
planiranje, Slavonski Brod, 12. 1989.
3. Statistički i prostorno-planerski
pokazatelji za općinu Slavonski Brod
Urbanistički institut Hrvatske, Državni
zavod za statistiku, Zagreb, rujan 1992.
4. "Elaborat o zaštićenim spomenicima
kulture na području općine Slavonski
Brod" (separat Prostornog plana općine).
Regionalni zavod za zaštitu spomenika
kulture, Osijek ožujak 1990.
5. Hidrogeološka studija Slavonsko-
brodskog vodonosnika,
Rudarsko-geološko-naftni fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, 1989. godina
6. Osnove korištenja i zaštite prostora
općine Slavonski Brod
UZGZ - Zagreb 1993.
7. Izvješće o stanju u prostoru i
Program mjera za unapređenje stanja u
prostoru općine Podcrkavlje
Sl. vjesnik Brodsko-posavske županije
2/97.
8. Prostorni plan Brodsko-posavske
županije
Zavod za prostorno uređenje Brodsko-
posavske županije u suradnji sa
Zavodom za prostorno planiranje d.d.
Osijek,
Službeni vjesnik Brodsko-posavske
županije br. 4/2001.
9. ST plinska mreža općine Podcrkavlje
Plin Inženjering d.o.o. Zagreb,
Dobri dol 61
10. Studija i idejni projekt opskrbe
prirodnim plinom Županije Brodsko-
posavske - 1998.
Plin Inženjering d.o.o. Zagreb,
Dobri dol 61
11. Raspored mjesnih kabelskih mreža
Brodsko-posavske županije,
HT Slavonski Brod
12. Popis stanovništva, kućanstava i stanova
2001. godine, prvi rezultati
13. Pravilnik o tehničkim normativima za
hidrantsku mrežu za gašenje požara (Sl.
list 30/91., preuzet Zakonom o
normizaciji NN 55/96.)
14. Pravilnik o uvjetima za vatrogasne
pristupe (NN 35/94.)
15. Pravilnik o sadržaju, mjerilima
kartografskih prikaza, obveznim
prostornim pokazateljima i standardu
elaborata prostornih planova (NN
106/98.)
16. Pravilnik o tehničkim uvjetima i
normativima za siguran transport tekućih
i plinovitih ugljikovodika magistralnim
naftovodima i plinovodima te
naftovodima i plinovodima za
međunarodni transport (NN 53/1991.)
17. Pravilnik o tehničkim normativima za
izgradnju nadzemnih elektroenergetskih
vodova (Sl. SFRJ 51/73, preuzet
Zakonom o normizaciji NN 55/96.)
18. Zakon o područjima županija, gradova i
općina u Republici Hrvatskoj (NN br.
10/97.)